

OD OVOG
BROJA

BIBLIJSKI MISNI UMETAK

D2384E

BROJ 1 (127)

SIJEČANJ/JANUAR 1992.

LEBENDIGE GEMEINDE

MITTEILUNGSBLATT

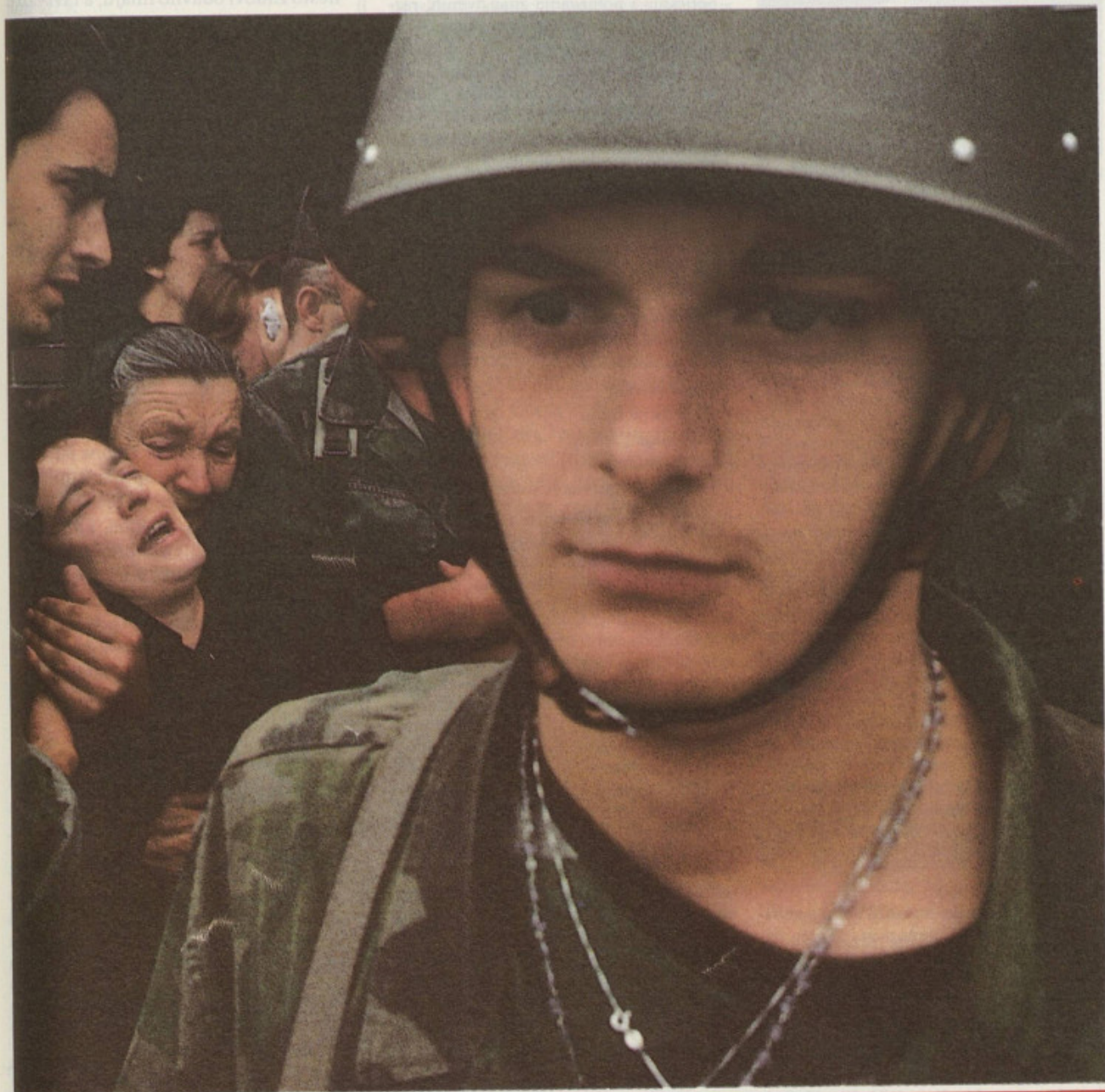
FÜR KATHOLISCHEN MISSIONEN

CIJENA/PREIS 2,- DM

HRVATSKIH KATOLIČKIH MISIJA

ZIVA ZAJEDNICA

„Neće te više zvati Ostavljenom ni zemlju tvoju Opustošenom”

Prorok Izaija

DOPISI

Tko je tko među Hrvatima u svijetu

Ministarstvo iseljeničtva priprema dragocjenu knjigu iz koje ćemo napokon u svako doba moći saznati gdje sveu svijetu ima istaknutih Hrvata, što rade, koliko su važni i što mogu učiniti za svoj i naš privredni, politički i kulturni napredak.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE MINISTARSTVO ISELJENIŠTVA

Zagreb, 19. prosinac 1991.

SVIM UREDIMA REPUBLIKE HRVATSKE, UDRUGAMA, KLUBOVIMA, CENTRIMA, DOMOVIMA, ORGANIZACIJAMA I VJERSKIM ZAJEDNICAMA HRVATA I GRAĐANA IZVAN DOMOVINE

U uvjetima dramatičnog zaoštavanja političkih prilika u Domovini, Ministarstvo iseljeničtva Republike Hrvatske nastavlja s povezivanjem svih građana domovinske i iseljene Hrvatske. Prema programu gospodarske politike Vlade Republike Hrvatske, zadatak nam je aktivno povezivanje znanstvenostručnog poslovnog potencijala iseljeničtva s Domovinom. U tu svrhu pristupili smo prikupljanju podataka za izdavanje „Hrvatskog svjetskog vodiča” – Poslovnog i znanstvenog adresara Hrvata izvan Domovine.

a) Poslovni imenik

Gospodarska obnova Hrvatske moguća je na temelju znanja i kapitala građana Hrvatske koji su, prema Zakonu o pretvorbi društvenih poduzeća, kupci s pravom prvenstva. Da bi iseljenici ostvarili to pravo potrebno je objaviti Poslovni imenik građana Hrvatske izvan Domovine, kako bi u direktnoj razmjeni poslovnih informacija mogli poslovati s poduzećima i ustanovama iz Hrvatske.

Ciljevi su da se u doba uvođenja hrvatske tržišne privrede svim domovinskim poduzećima pruži uvid u poslovnu ponudu poduzeća iseljenika prema djelatnostima koju obavljaju.

Molimo Vas da nam o svakoj Vašoj poslovnoj ustanovi, tvrtki, poduzeću iz Vašeg područja pismeno dostavite:

- naziv poduzeća, tvrtke ili ustanove
- adresu
- sjedište
- grad i zemlju
- djelatnost poduzeća (uslužna ili proizvodna djelatnost)
- porijeklo kapitala (javno, privatno, mješovito)

– ime i prezime direktora, telefonski broj i broj faksa.

b) Znanstveno-stručni imenik

Zadatak izdavanja ovakvog imenika je uspostavljanje i održavanje komunikacijskih i drugih veza s našim stručnjacima, te njihovo povezivanje s institucijama i znanstvenicima u Hrvatskoj.

Ciljevi upostavljanja suradnje su:

- okupljanje članova na stručnim, znanstvenim i drugim skupovima;
- poticanje i pomaganje znanstvenih, razvojnih, stručnih i drugih projekata;
- povezivanje bivših studenata koji su diplomirali na hrvatskim sveučilištima radi promicanja dobrobiti sveučilišta i njihovih fakulteta, akademija i instituta;
- potpora u razmjeni nastavnika i studenata.

Krajnji cilj je brže uključivanje Republike Hrvatske u svjetska znanstvena gibanja te povezivanje iseljene i domovinske Hrvatske na području znanosti kao i na ostalim područjima koja mogu proizaći iz znanstvene suradnje.

Molimo Vas da nam o svakom hrvatskom znanstveniku i stručnjaku s Vašeg područja pismeno dostavite:

- ime i prezime
- akademsku titulu
- zanimanje i zvanje
- adresu ustanove
- područje znanstveno-stručnog rada.

Budući da ne posjedujemo informacije o broju potencijalnih članova poslovnog i znanstveno-stručnog imenika, tek će nam Vaši podaci omogućiti odluku, da li da ga tiskamo po zemljama ili u cijelosti.

Izradom navedenih imenika pomoglo bi se uspostavljanju i održavanju veza sa poslovnim ljudima, stručnjacima, znanstvenicima i drugim javnim i kulturnim djelatnicima hrvatskog podrijetla koji žive u iseljeničtvu sa institucijama srodnih djelatnosti u Republici Hrvatskoj.

Takvi imenici bili bi ujedno i vid afirmacije Republike Hrvatske sa ciljem njenog što bržeg uključivanja u svjetska privredna, znanstvena, informativna, kulturna i tehnička kretanja, pa Vas s tim u vezi molimo da nam na adresu Iseljeničko-informacijskog centra, Trg Nikole Šubića Zrinskog 14, 41000 ZAGREB, tel: 441-880, fax: 411-883 dostavite sve Vama raspoložive informacije (prethodno navedene) kako bi imenici bili što potpuniji i sadržajniji.

Želimo Vama svima dobro zdravlje, uspjeh u poslovima i da se zajedno s mnogima uzognete što prije vratiti u sasvim oslobođenu i suverenu državu Hrvatsku.

Pomoćnik Ministra
dr. Ivan Šimek

Za svjetski savez svih Hrvata

Iz više napisa u hrvatskom tisku, kako u domovini tako i izvan nje, te iz mnogih osobnih susreta i razgovora zaključujem da Hrvati širom svijeta teže stvaranju zajedničke široke organizacije koja bi ih sve mogla obuhvatiti i povezati. Držim da je pravi trenutak za stvaranje takvog svjetskog saveza Hrvata. Tako nešto Židovi odavno imaju, a i Hrvati u Americi su se u tom smislu razvijali sa svojom najbrojnijom organizacijom „Hrvatskom bratskom zajednicom”.

Kad bi taj svehrvatski svjetski savez obuhvatio barem pola milijuna, a zašto ne i više od milijuna članova, već bi i mali redoviti mjesečni prinosi svakoga člana značili veliku novčanu snagu za izgradnju domovine i promicanje hrvatskih probitaka u svijetu. Razumije se da bi takav svjetski savez svih Hrvata morao biti vrlo demokratski, osiguran od svake stranačke i ideološke manipulacije, sposoban okupiti sve Hrvate bez obzira na zakonite razlike njihovih uvjerenja i stavova.

Dugo se smatralo da su Hrvati odviše individualisti, odviše skloni isticanju razlika i uzajamnom optuživanju te da je zapravo nemoguće nešto takva ostvariti. No, u najnovije doba, kad se Hrvatska našla u najtežim prilikama, iskazala se iznenađujuća i blagoslovljena sloga praktički svih Hrvata na svijetu u prikupljanju pomoći i poduzimanju političkih akcija u korist slobodne domovine. Znači da je ipak moguće.

Dr. Vladimir Udiljak, München

U Münchenu nešto konkretno

Hrvati i Hrvatice,

različitim okolnostima, fizički udaljeni od drage nam Domovine, ali suosjećajući „svim bićem s njenim patnjama, mi, Hrvatska mladež ovdje u Münchenu, nismo željeli ostati samo pasivni promatrači događaja. Svijest i savjest nam je nalogala da umjesto praznih i jalovih raspravi stila: „trebalo bi...” i „da sam ja na njegovom mjestu, ja bih drugačije...” (kako?), učinimo nešto djelatno i konkretno.

Radi što uspješnijeg i raznovrsnijeg rada, pokazalo se potrebnim, organizirati se. Na taj način nastaje sredinom studenog društvo Hrvatske kršćansko-demokratske mladeži, Minhen.

Nastavak na str. 4

IZ UREDNIŠTVA

Dragi čitatelji,

Opet stižemo nekoliko dana kasnije, ali zato možemo svima nama čestitati ono što su mnogi hrvatski naraštaji stoljećima žudili: ponovno međunarodno priznanje slobodne i neovisne hrvatske države. Kažemo „ponovno“, jer povijest bilježi i prvo takvo priznanje koje je papa uputio hrvatskom vladaru Branimiru godine 879.

Na naslovnici donosimo sliku koja je obišla svijet: Hrvatski vojnik nakon pogreba paloga suborca zagledao se u budućnost. U pozadini je još jauk za poginulima. Njemu je oko vrata krunica. Iz vjere se borio, s vjerom će nastaviti.

Pod slikom je tekst iz davnog Izajijina proroštva kojim Bog jamči novi život dotad poniženoj zemlji.

Sad je pred svima nama, u domovini i izvan nje, razdoblje ne samo potpunog oslobođanja, nego i najozbiljnije obnove na svim područjima. Na crkvenom području dobro dolazi „godina s Biblijom“.

Osim vjeronaučne olimpijade „S Biblijom kroz godinu“, koja će završiti prvim povijesnim susretom inozemne i domovinske mladeži u svibnju u Zagrebu, od ovog broja u svakoj „Živoj zajednici“ imate poseban umetak od četiri stranice „S Biblijom u crkvenoj godini“. Treba ga odmah izvaditi, prikladno saviti i sačuvati za upotrebu na misama i u obiteljima. Ne samo za čitače, nego da svaki vjernik pažljivo pročita i razmisli nedjeljnu biblijsku poruku.

Novost je i nagradna križaljka. Tko je ispunjenu pošalje uredništvu do 5. veljače, postaje sudionik u nagradnom izvlačenju. Imena dobitnika i rješenje križaljke naći ćete u idućem broju.

Hvala vam svima, osobito pastoralnim djelatnicima, koji ste se odazvali i poslali podatke o krštenjima, vjenčanjima i sprovodima, također vijesti iz života u misijama. Što sad ne vidite objavljeno, ne znači da nije važno, nego nam nije stalo u list, pa ćemo objaviti u idućem broju. Nadamo se naći mjesta i za rubriku odgovora na vaša zanimljiva pitanja.

Neka nas Bog sve blagoslovi u odgovornom dostojanstvu ljudi koji napokon imaju svoju suverenu državu.

Urednik

Sveta Stolica radi Hrvatske prekršila vlastitu tradiciju

● Po prvi put u svojoj dvotisućljetnoj diplomatskoj praksi Sveta Stolica među prvim je priznala novouspo-

stavljenu državu i javno se svim silama zauzela da je priznaju i sve druge države.

U ponedjeljak, 13. siječnja ove godine, svijetom je odjeknula vijest da je Sveta Stolica priznala Republiku Hrvatsku kao punopravnu državu na razini međunarodnog prava. Ne samo to, nego je papinska diplomacija potaknula i sve druge države da također priznaju Republiku Hrvatsku. Tako nešto Sveta Stolica nije još učinila u dva tisućljeća svog međunarodnog diplomatskog iskustva.

Ona, naime, redovito priznaje uspostavu neke države tek kad je mnoge druge države priznaju, kad na njezinu području sasvim prestane rat i kad ona sklopi mirovni ugovor s državom ili državama s kojima je ratovala zbog uspostave svoje slobode. Takav je postupak zahtijevala mudra razboritost vrhovnoga vodstva Katoličke Crkve koja ima vjernike u svim državama i mora u političkom pogledu biti savršeno nepristrana. Zašto je Crkva ovaj put prekršila vlastitu tradiciju, postupila suprotno tako dugoj praksi? Moglo bi se reći da priznanje Republike Hrvatske nisu tražili razlozi politike nego razlozi pravde i poštenja, da je to postao zahtjev kršćanske savjesti. Nasilje, zaogruto prijetvornim plaštem „bratstva i jedinst-

Ivan Pavao II. – zauzet za prava svih ugroženih ljudi i naroda – prijatelj Hrvata

va“, nije više moglo kriti svoju namjeru da Hrvatsku ne samo pokori, nego da Hrvate kao narod uništi. Odluka za Republiku Hrvatsku nije bila odluka za ovakvo ili onakvo političko rješenje, nego je to odluka protiv genocida. Stoga je Papa učinio ono što je u ovom času volja Božja. To je još jedan, ali nadasve vrijedan i važan poticaj svim državljanima Republike Hrvatske da se bez obzira na različita politička, ideološka i druga opredjeljenja svi kao jedan stave u obranu slobodne i neovisne Republike Hrvatske.

Zahvalni smo Njemačkoj

Među svim, osobito velikim i doista utjecajnim svjetskim državama, Savezna Republika Njemačka pokazala je najviše razumijevanja za uspostavu i međunarodno priznanje sasvim slobodne i neovisne hrvatske države. Pred Božić prošle godine ona je Republiku Hrvatsku priznala, a 15. siječnja to je od-

jelotvorila uspostavom diplomatskih odnosa. Hrvatski katolici širom Njemačke održali su tom prilikom zahvalna bogoslužja, odasvud su Bogu slali molitve za Njemačku, a Nijemcima i njihovim državljanima izrazili zahvalnost. Hrvatski naddušobrižnički ured u Frankfurtu uputio je njemačkom saveznom kancelaru Helmutu Kohlu i saveznom ministru inozemnih poslova Dietrichu Genscheru ovaj brzojav:

„Danas, 15. siječnja 1992. kad Savezna Republika Njemačka uspostavom diplomatskih odnosa s Republikom Hrvatskom kruni povijesni čin dragocjenog priznanja neovisnosti hrvatskog naroda i njegove države, stotine tisuća hrvatskih katolika koji žive u Njemačkoj okupljeni u 85 hrvatskih katoličkih zajednica sa svojih 107 svećenika, 98 časnih sestara i drugih pastoralnih suradnika i suradnica te 102 Caritasova socijalna radnika, izražavaju Vam duboku zahvalnost, moleći svemogućeg Boga da obiljem darova slobode, blagostanja i napretka, uzvрати plemenitom njemačkom narodu.“

Poruka novog biskupa mons. Marka Culeja

Nakon što je Sveti Otac na Bogojavljenje u Rimu zaređio nedavno imenovanog novog pomoćnog biskupa splitsko-makarskog mons. Petra Šolića, narednog je dana u Rimu objavljeno da je Crkva u Hrvata dobila još jednog pomoćnog biskupa. Papa je 7. siječnja ove godine dosadašnjeg doravnatelja u Bogoslovnom sjemeništu zagrebačke nadbiskupije i kanonika Prvostolnog kaptola zagrebačkog, **Marka Culeja**, imenovao pomoćnim biskupom zagrebačke nadbiskupije. Novi biskup

dobio je naslov drevne biskupije Limate. Marko Culej rođen je 19. siječnja 1938., u selu Repno u župi Belec u Hrvatskom Zagorju. Bogoslovni studij završio je u Zagrebu, svećenik je od godine 1964., bio je kapelan u Samoboru i Desiniću, a zatim je sedamnaest godina tom župom upravljao. U tom je razdoblju župa dala

osam novih svećenika. Culej je godine 1981. preuzeo odgojiteljsku službu u Bogoslovnom sjemeništu, a kanonikom je imenovan godine 1986.

Odmah nakon imenovanja zamolili smo mons. Culeja da se obrati našim čitateljima, što je on rado učinio. Evo njegove poruke:

„Živa zajednica” nije samo ime

Crkva je uvijek povezivala Hrvate u domovini i izvan domovine. Ona nas uči, da smo ne samo pripadnici jednog naroda po krvi i jeziku, nego da smo i po krštenju jedno mistično Tijelo Kristovo. Stoga su nam boli i radosti, nadanja i stradanja zajednička...

Ovaj strašni rat, koji je nametnut Hrvatskoj sa ciljem, da onemogući volju hrvatskog naroda da živi u slobodnoj i samostalnoj državi, otkrio nam je da smo jedan narod, jedna Crkva, jedno srce, - živjeli u domovini ili izvan domovine.

Vi ste, dragi vjernici, mnogo pridonijeli da u zemljama gdje živite dođe na svjetlo istina, da vaša domovina Hrvatska želi samo ono što slobodne zemlje Europe i

svijeta već imaju: slobodu, samostalnost, mir. Ne ugrožavajući nikoga.

Vi ne žalite truda ni žrtava da pomognete u obrani domovine. Također onima koji su ostali bez doma, prognani sa ognjišta, koji sa suzom u oku stoje nad svježim grobom svog djeteta ili prijatelja, nastojite i materijalno pomoći, koliko je to moguće, olakšati njihovu bol. Stoga Vaš list „Živa Zajednica” nije samo ime, nego je i stvarno svjedočenje strujanja života između domovinske i raseljene Hrvatske, koja želi biti jedno!

Hvala Vam!

Uredništvu i čitateljima želim obilje blagoslova, a slobodu, samostalnost i mir svima nam dragoj domovini Hrvatskoj!

Msgr. Marko Culej
pom. zag. biskup

DOPISI

(Nastavak sa str. 2)

Pokrenuli smo niz akcija pod naslovom „Mladi Hrvati za Hrvatsku”:

- sakupljanje lijekova i sanitetskog materijala po bolnicama, ljekarnama i liječničkim ordinacijama
- sakupljanje odjeće.

Smatrajući da mnogi njemački sugrađani nisu dovoljno upoznati sa strahotama rata, koji nam je tako brutalno i nečovječki nametnut, organizirali smo do sad dva informativna štanda u pješačkoj zoni u Münchenu (prvi u listopadu, drugi sad još traje). Tu uostalom skupljamo novac i potpise za diplomatsko priznanje Hrvatske i Slovenije te razgovaramo, dijelimo letke, itd. Za novac, koji skupimo želimo kupiti odjeću za naše gardiste.

Cilj društva je pomoći „Lijepoj našoj”, kako sad tako i u danima mira, a ujedno učiniti sve da mladež koja živi u dijaspori ostane što povezani sa maticom te da ne gubi nacionalnu svijest i hrvatsku kulturu.

Ovu priliku želimo koristiti, da svim ljudima u napačenoj Hrvatskoj a posebno našim hrabrim vojnicima na bojištu zaželimo blagoslov i mir u novoj 1992.

Hrvatska kršćansko-demokratska mladež-München
Schwanthaler Strasse 98
8000 München 2

Točnije iz Hagen

U članku „Dnevni utržak i 600.000 maraka” spomenuto je moje ime, no nije spomenuto ime i svrha fonda koji vodim. Ono što se u članku navodi kao „odbor za te pothvate kojemu je na čelu dr. Berislav Tomac” zapravo je „Fond Ministarstva zdravlja Republike Hrvatske u Hagenu”. To je jedan od tri autorizirana fonda u Njemačkoj. Ima račun kod Sparkasse Hagen br. 100.001.785 BLZ 450 500 01 - Caritas für kroatisches Gesundheitsministerium. Inicijator toga fonda je ing. Nikola Kirigin iz Kalifornije, odobrio ga je hrvatski ministar zdravlja dr. Andrija Hebrang. Fond je službeno osnovan u Hagenu 8. i 9. rujna 1991. u nazočnosti spomenutog ministra i mnogih uvažanih Hrvata iz Australije i Kanade. Fond su najviše obdarile crkvene i političke organizacije iz SAD, Australije i Kanade. Iz samoga Hagen a istaknuti pojedinci i obitelji uplatile su velike svote od pet do dvadesetpet tisuća maraka. Hrvati iz Berlina uplatili su velike svote. Od hrvatskih katoličkih misija posebno su se iskazale misije iz Dortmund-

da, Münstera i Moersa. Većina sredstava ipak je došla od naših ljudi iz Australije i SAD, posebno od hrvatskih katoličkih župa i hrvatskoga bloka iz Sydneya. Iz Melbournea su se istakli Hrvatski katolički centar Cliftonhille, HDZ, Hrvatsko australsko društvo, Hrvatski radio i mnogi pojedinci. Istakli su se i tamošnji naši nogometni klubovi. S američkog kontinenta treba spomenuti naše župe u San Joseu i Los Angelesu te HDS i prijatelje Matice Hrvatske, Croatian mothers relief iz Vancouvera, Croatian relief iz Calgarija. Među darovateljima treba istaknuti Ingru iz Münchena i „Radnik - Križevci” iz Oberhausena.

Zimska odjeća šije se u domovini, ali samo mani dio u Varaždinu. U slanju dvadesetak automobila iz Hagen a nije sudjelovala HKM kao takva, nego je don Stipe Vrdoljak kao opunomoćenik spomenutog kont a po tom poslu putovao u bivšu Istočnu Njemačku. Voditelji fonda smatraju da tek kad rat završi ima smisla objavljivati sve podatke o njegovu djelovanju.

Dr. Berislav Tomac, Hagen

Pismo Islamskog imama

„Neka se stide od svoje i od svih vjera”

U svoje lično i u ime mojih vjernika upućujem Vam najsrdačnije čestitke za predstojeće Božićne blagdane.

Neka Uzvišeni Bog usliši Vaše i molitve vaših vjernika za mir, za domovinu, za sreću i prosperitet bratskog nam hrvatskog naroda.

I naše molitve su usmjerene u tom pravcu, molitve koje su utemeljene na božanskoj Objavi Kur'anu:

„Ako neko ubije nekoga ko nije ubio ili onoga koji na zemlji red ne remeti, kao da je sve ljude pobijao; a ako pak neko bude uzrok od da se sačuva život nečiji, kao da je svom ljudstvu život sačuva.” (KUR'AN V/32)

Nek se stide oni koji su Vašem narodu narušili Mir. Nek se stide pred Bogom Svemogućim i Njegovim lijepim imenima. Nek se stide zbog iskasapljenih ljudi i života. Nek se stide zbog srušenih gradova i bogomolja, razvaljenih domova i ulica, parkova i drvoreda. Nek se stide pred svim bogomoljama. Pred ezanima i crkvenim zvonima, pred mihrabima i oltarima. Nek se stide od svoje i svih vjera.

Imam džemata Aachen
Suljić Zijad efendija

Pismo njemačkog katoličkog biskupa

Jamčiti narodu slobodu

Drage hrvatske sestre i braćo!

Betlehem je posvuda, svuda se Isus želi roditi. Ali Betlehem 1991. je na poseban način u Hrvatskoj, prije svega u Vašoj domovini, ali također ovdje, baš među nama. Jer, Isus je htio upravo onamo doći, gdje nema mira, gdje je čovjek ponižen i mučen, gdje on ponajviše treba Božju blizinu i ljubav. Stoga se povezujem s Vama u posebno usrdnoj molitvi i u solidarnosti s Vašim vapajem za mirom, pravdom i slobodom.

Molitva, solidarna povezanost u zauzimanju za poredak, koji će upravo Vašem narodu jamčiti slobodu, pravdu i mir, spremnost na djelotvornu pomoć u nevolji: to je naš zajednički put do jaslca, od kojih i u najvećoj tami svjetlo zrači.

Uz srdačne želje za blagoslov Vama i svima Vašima u Domovini

Vaš

Klaus Hemmerle
biskup

POVIJEST – UČITELJICA ŽIVOTA**Jedina istina o Jugoslaviji**

Kad bismo sljedeći govor čuli ili pročitali ne znajući tko ga je i kada izrekao, pomislili bismo da to neki sadašnji hrvatski državnik tumači sadašnje političke prilike, da objašnjava svijetu zašto ni uz najbolju volju ne možemo prihvatiti neko jugoslavensko jedinstvo, jer se tome protivi svekoliko iskustvo. Ali, ovo je govorio Stjepan Radić u Londonu u Westminsterskoj dvorani na zasjedanju onodobnog Balkanskog komiteta pred gotovo sedam desetljeća. Sve što Hrvati danas znaju o življenju pod okupacijom beogradskih vlastodržaca, saznali su već prvih godina nakon stvaranja zajedničke države. Beograd nikad nije vjerovao u jedinstvo jednakopravih naroda. Hrvatska je za njih bila kolonija koju su odmah navalili grubo izrabljivati. Stjepan Radić je to glasno vikao širom svijeta, i zato je 1928. u beogradskoj skupštini ustrijeljen. Trebalo je punih sedam desetljeća da Hrvatska uspije povući jedino moguće zaključke iz tog krvavog iskustva. Prije nego što su ga u Beogradu ubili, Radić je u Londonu, kao i u više drugih svjetskih prijestolnica, svjedočio:

najvećem dijelu hrvatske književnosti, kao tendencija za ujedinjenje svih Južnih Slavena: Slovenaca, Hrvata, Srba i Bugara, a i također sa širokim shvaćanjem za potpuno ujedinjenje u kulturnom smislu svih slavenskih naroda. Ali u sadašnjem beogradskom jedinstvu nema ni najmanjeg znaka u bilo kojem od ovih pojmova, što je najvažnije u ovome.

Nakon rata u roku od pet godina hrvatsko političko mnijenje zauzima drugi smjer, videći da sadašnje ujedinjenje nema nikakve druge svrhe, nego da uspostavi nasiljem Veliku Srbiju.

U Hrvatskoj pak vlada duh za novu ideju prave čovječnosti, koji nosi istovremeno u sebi pacifistički pokret i radi sa praktičnim programom za slobodnu hrvatsku državu.

U takvom gledanju hrvatsko pitanje postaje jedno od europskih problema. Kao problem, hrvatski mirotvorni pokret znači opoziciju jednoga cijeloga naroda protiv divljeg srbijanskog militarizma, koji je predstavljen po maloj grupi srbijanskih političara i oficira, koji imaju sada na raspolaganju 300.000 vojnika i koji neprestano traže dva do tri milijuna boraca. Radi ovih činjenica svaki Hrvat drži i smatra, da ako Srbi janci drže armiju od 300.000 vojnika u miru i ako su pripralni dići 2–3 milijuna ljudi za slučaj rata, što će onda biti sa mnogo jačim i bogatijim narodima? Oni će sigurno morati držati 2–3 milijuna u doba mira i pripremiti 20–30 milijuna za slučaj pokolja.

Svako hrvatsko dijete dobro znade, da su pod ovakovim militarističkim režimom svaka obnova i napredak nemogući i da je neizbježan strahovit povrtak u barbarstvo.

„Ovoga momenta sporazum između Hrvatske i Srbije je nemoguć, pošto sadašnja srpska vlada ne priznaje hrvatsku narodnost niti hrvatsku političku individualnost. Osim toga je sadašnja srpska vlada uništila hrvatski sabor, hrvatsku vladu, koja je bila odgovorna samo ovom saboru, i uništila je i sve hrvatske političke institucije, naročito autonomije općina i županija. Što više, srpska vlada konfiscirala je jednostavnim odredbom hrvatsku državnu imovinu kao šume, rudokope i javne zgrade. Oduklala je u Beograd sve fondove u vrijednosti od 250.000.000 zlatnih franaka. Najgore je pritom, da pod sadašnjim srbijanskim režimom ne postoje niti hrvatske autonomne škole, niti hrvatski autonomni sudovi, tako da svatko osjeća, kako kažemo mi Hrvati, kao da je hrvatska duša konficirana.

Sve je to učinjeno i čini se u ime tzv. narodnog jedinstva Srba, Hrvata i Slovenaca. Ovo je jedinstvo doduše postojalo u

Božićne podvale u „Sternu“

Reaktion zum Sternartikel Nr. 1/92
vom 23. 12. 91–1. 1. 92
über Jesus Christus.

Poznata njemačka revija „Stern“ u božićnom i novogodišnjem broju (Heft Nr. 1/92, 23. 12. 1991.–1. 1. 1992) je na naslovnici donijela Isusov lik ali ne u jaslicama nego razapeta – ali ne na križ, nego na upitnik. Neobičan božićni dar javnosti usred Europe koja se barem u stanovitom smislu smatra kršćanskom, koja, makar dijelom grešna i bezbožna, ne može sama sebe pojmiti bez duboke veze s tim „Čovjekom iz Galileje“. Već na toj naslovnici koči se naslov „Die Akte Jesus“ što bi ovdje trebalo značiti „Dokumenti o Isusu“. Nadnaslov kaže da je riječ o istraživačkim kavgama oko Sina Božjega, a u podnaslovu je pitanje „Tko bijaše Čovjek iz Galileje?“. Na stranici 28. te revije Isusov je lik naoko otmjeno, a zapravo vješto i drsko sastavljen poput mozaika od četvorina s različitih slika u različitim stilovima, tehnikama i poimanjima Kristove osobe. Prije samog članka velikim masnim slovima piše:

„Skoro dvije milijarde ljudi vjeruju u njega kao u Sina Božjega, Spasitelja, koji je od mrtvih uskrsnuo. Ali o Čovjeku iz Galileje mi skoro ništa sigurno ne znamo. Ono što stoji u evanđeljima bilo je zapisano tek dulje vrijeme nakon njegove smrti. Razjašnjenje o Isusovu životu i djelu teolozi su očekivali iz svitaka što su godine 1947. otkriveni u Kumranu na Mrtvom moru. Ali njihova tajna još uvijek nije sasvim razjašnjena. Ovih dana knjiga „Verschlußsache Jesus („Zatajeno o Isusu“)“ obećaje novu „istinu o ranom kršćanstvu“.

● Neznanje u demokraciji

Da se tako nešto pojavilo u našem domaćem tisku u komunističko doba, i to baš u božićne dane, digli bismo viku do neba da bezbožna vlast grubo vrijeđa naše svetinje. Ovdje, usred demokratske Europe vjernik to, reklo bi se, mora progutati, kao izraz slobode drugačijeg mišljenja. No, kad je tako, treba vidjeti o čemu je riječ.

Začuđuje što se takav članak može zdravo za gotovo prodati njemačkoj javnosti. Pretpostavivši da urednici takva časopisa ne smiju riskirati nepovjerenje čitalačke publike, moramo pretpostaviti da vrlo mnogo prosječnih Nijemaca završava redovito školovanje sa sasvim površnim ili nikakvim znanjem

In der Weihnachtsnummer ist ein Artikel voll falscher und unwissenschaftlicher Behauptungen erschienen, welcher zutiefst jeden objektiven, humanen Menschen, insbesondere einen Christen, verletzt. Wäre so etwas in unseren heimatlichen Printmedien während der kommunistischen Zeit, und zwar gerade zur Weihnachtszeit erschienen, hätten wir einen Aufschrei getan, weil die gottlose Regierung aufs gröbste unsere Heiligtümer beleidigt.

Fest zwei Millionen Menschen glauben an ihn als Gottes Sohn, den Erlöser, der von den Toten auferstanden ist. Aber so gut wie nichts wissen wir sicher über den Mann aus Galiläa. Was in den Evangelien steht, wurde erst lange Zeit nach seinem Tode aufgeschrieben. Aufschluß über Jesu Leben und Wirken erhofften sich die Theologen von den 1947 entdeckten Schriftrollen aus Qumran am Toten Meer, doch deren Geheimnis ist immer noch nicht vollständig gelüftet. In diesen Tagen verspricht ein Buch mit dem Titel „Verschlußsache Jesus“ eine neue „Wahrheit über das frühe Christentum“.

iz vjeronauka, odnosno poznavanjem kršćanstva. Pisac rečenoga članka Joachim Köhler (očito Isusov sunarodnjak po krvi i očito jedan od njegovih prepredenih neprijatelja u duhu) iznosi pred tu njemačku javnost kao nešto novo otkriće kumranskih rukopisa godine 1947. Riječ je o tome da je jedan arapski pastir te godine pronašao blizu Mrtvoga mora, nedaleko Jeruzalema, u jednoj spilji dobro sačuvane čupove u kojima su bili pohranjeni papirusni smotci ispisani starim hebrejskim jezikom. Proučavanja su pokazala da je riječ o spisima esena, jedne skupine starozavjetnih vjernika koji su na svoj način očekivali Spasitelja, tumačili Bibliju i stanoviti broj njih živio je svojevrsnim samostanskim životom. Kumran je bilo područje njihovih samostanskih nastambi.

Budući da iz posljednjih godina prije Krista nije bilo dovoljno izravnih podataka o življenju vjere u Izraelu, otkriće je bilo dragocjeno. Među sačuvanim spisima bilo je prepisanih djelova Biblije, a bilo je i posebnih duhovnih knjiga te zajednice. Neki učenjaci opazili su stanovite sličnosti između učenja tih esena i učenja mladoga kršćanstva, pa su počeli govoriti o kršćanstvu prije Krista. No, kršćani su se posebno obradovali što je među kumranskim rukopisima pronađen i veći dio knjige proroka Izaije sa cijelim onim glasovitim 53. poglavljem koje u tančine proriče Isusovu sudbinu. Eto dokaza da je to proroštvo napisano davnije prije nego što se Isus rodio. Sačuvani, naime, prijepis je, kako su znanstvena istraživanja utvrdila, napisan negdje u drugom stoljeću prije Krista, što znači da je izvor doista pisan Kristu prije.

čanstva, pa su počeli govoriti o kršćanstvu prije Krista. No, kršćani su se posebno obradovali što je među kumranskim rukopisima pronađen i veći dio knjige proroka Izaije sa cijelim onim glasovitim 53. poglavljem koje u tančine proriče Isusovu sudbinu. Eto dokaza da je to proroštvo napisano davnije prije nego što se Isus rodio. Sačuvani, naime, prijepis je, kako su znanstvena istraživanja utvrdila, napisan negdje u drugom stoljeću prije Krista, što znači da je izvor doista pisan Kristu prije.

● Juriš na otvorena vrata

Zna se pak da kršćani proroka Izaiju zovu petim evanđelistom, jer je unaprijed navijestio mnogo od onoga što su poslije četiri evanđelista na temelju Isusova života, zabilježili. Znači da se Izaiju uvijek moglo smatrati „kršćaninom prije Krista“. Samo nekome tko o tome pojma nema može se govoriti o senzacionalnom otkriću „koje pokazuje da između Novoga i Staroga zavjeta postoje duboke veze i velike sličnosti“. To može zbuniti samo nekoga koji je doista prespavao cijeli vjeronauk. Ta cijeli je Stari zavjet u najboljem smislu kršćanstvo prije Krista! Već stari kršćanski

oci upozoravaju na bitnu istovjetnost sadržaja obaju Zavjeta, s time da se ono što je u Starom sadržano u Novom iskazuje.

Iole poučeni kršćanin mora znati da se cijeli Stari zavjet, upravo cijeli starozavjetni Izrael, u Isusu sažimlje, u njemu žrtvuje, da se po njemu, Uskrslo-me, spasenje daruje cijelome svijetu. Zato je ovo što u „Sternu“ piše Joachim Köhler kao juriš na otvorena vrata ili otkrivanje davno otkrivene Amerike. Teško je opravdavati ga pretpostavkom da nije svjestan što piše. Ne može se nesvjesno mješati djelomične rezultate znanstvenih istraživanja, s „petparačkim“ senzacionalističkim i kratkoročnim knjigama poput onih koje nagađaju da je Krist preživjevši raspeće pobjegao u južnu Francusku, odnosno u Indiju. Pisci tih knjiga tvrde da su našli njegove grobove na oba mjesta! A jedan je, kako stoji u ovom članku, povjerljivo pitao samog Dalaj-lamu o toj tajni, ali je budistički poglavar rekao da ne želi iznositi ono što zna „da se ne bi s Papom posvadio“. Naravno da to Dalaj-lama nije rekao, a dotični pisac se ne stidi što za to nema nikakva dokaza ni svjedoka. Köhler očito i ne misli dokazivati, nego zbunjivati. Kršćane za Božić. Kršćane koji slave Božić, a ne znaju vjeronauka. U zemlji u kojoj je navodno odavno rješeno pitanje vjeronauka u školama.

Hoće li se tako moći i u Hrvatskoj pisati poslije desetak ili više godina vjeronauka u školama? Sada to zapravo ne bi bilo moguće. Jer, ipak je pred dobrih petnaestak godina hercegovački franjevac dr. Bagarić napisao vrlo znanstvenu i vrlo jasnu knjigu o kumranskim rukopisima. Pisao je o tome i naš katolički tisak i čulo se o tome na našim vjeronaucima.

Za hrvatskog vjernika u Njemačkoj ovaj božićni incident u „Sternu“ treba biti samo upozorenje na stanovite opasnosti koje vrebaju na njegovu vjeru i u demokratskom društvu mišljenja. Vjernik mora na to biti spreman i svoju vjeru doista sve bolje poznavati.

Evangelisti su nam zapisali kako je u ono davno doba naročita zvijezda upozorila mudrace s Istoka da se Krist rodio i dovela ih do Betlehema. Ova njemačka „Zvijezda (Stern)“ pokušava to zaniijekati i pomrsiti vjerničke putove do Betlehema. Kao da ju je unajmio stari Herod. Mudraci ni onda nisu nasjeli.

Živko Kustić

„Krtica“ u „Glasu Slavonije“?

BOŽIĆ 1991.

GS
GLAS
SLAVONIJE

Mnogi su naši svećenici i drugi pastoralni djelatnici primili cijele pakete božićnog broja „Glasa Slavonije“ da ga ponude vjernicima. Naravno da Osijeku treba pomoći. Ali ovaj put na strani 9. našao se članak pun nevjerojatnih uvreda za svakoga kršćanina. Pod naslovom „Sveti grade Betleheme“ stanoviti Dražen Bađun bez ikakva stida i dokaza prepričava što je očito negdje na brzinu pročitao. Piše mnogo površnije i smušenije od Joachima Köhlera u „Sternu“.

Vidi se da si nije dao truda ni vremena da nesuvisle izmišljotine barem prividno uskladi. Po njemu grada Nazareta nije ni bilo, Isus nije navještao vjeru nego se borio za kraljevsko prijestolje, Marija je imala barem petoricu sinova i dvije kćerke, apostol Toma bio je Isusov

blizanac, Isus je stradao, ali preživio raspeće i pobjegao u inozemstvo. I drugi su buntovnici pobjegli u Egipat, odakle se kršćanstvo raširilo po svijetu. Što li se raširilo kad kršćanstva nije ni bilo, a Isusova politika propala?

S takvim člankom se ne raspravlja. Odgovorni se moraju stidjeti. Nijedne komunističke novine ni za koji od 45 Božića nisu nam tako nešto učinile. „Glas Slavonije“ od stida se ne bi smio pojaviti ni pred kojom crkvom, ni u kojoj vjerničkoj kući. Ostaje otvoreno pitanje nije li se i u tom uredništvu ušancila „krtica“ koja namjerno razara kršćanske svetine? Znamo da propašću komunizma Sotona nije umro. Ali, tko bi se nadao da će baš iz Osijeka i baš u tim novinama biti tako neukusno bezobziran. K.

MÜNCHEN

Franjevka i Ranković

Wenn sich nur Serben und Kroaten bald so die Hand geben könnten wie diese kroatische Franziskanerin und der serbisch-orthodoxe Christ Aleksander Rankovic es in der Evangelischen Studentengemeinde München taten. Foto: Kralje

Njemački kršćani mnogo brinu da Srbi i Hrvati, barem koji žive u Njemačkoj, ne prekinu međuljudske odnose, da pronađu nove putove razumjevanja. „Ne želimo tjerati svjetsku politiku, nego pokušati male korake pomirenja“, kaže organizator jednog takvog susreta, evangelički studentski duhovnik Hans-Jürgen Lohr. Bilo je poteškoće i za sam susret i za njegov naziv i za upotrebu osnovnih pojmova i riječi. Premda su svi izrazili želju da se razgovor vodi na razini čovječnosti, a ne politike, hrvatska redovnica je odmah na početku morala upozoriti da se ne može govoriti o

„građanskom ratu“ nego da se u hrvatskoj državi vodi rat za istrijebljenje naroda. Nazočni Srbi su se, naravno, oštro usprotivili. Rasprava je završila slaganjem da se upotrebljava samo riječ „rat“. Evangeličke, katoličke i protestantske zajednice i ustanove, zajedno su prikupili stanovita sredstva za pomoć ugroženim područjima u lijekovima i hrani. No, izjavitelj u katoličkim novinama „Sonntagsblatt“ od 15.12. unatoč spomenutom upozorenju piše da se pomoć šalje u „Bürgerkriegsgebiet“, na „područje građanskog rata“. Od svega što je na sastanku čuo, novinar je posebno zabilježio kako je jedna od nazočnih Hrvatica ipak zaključila da ni Hrvati ni Srbi nisu sasvim crni ni sasvim bijeli, „nego smo svi sivi kao magarci ili prugasti kao zebre“. A najvažnije od svega što je vidio, fotoreporter je zabilježio rukovanje hrvatske franjevke i srpsko-pravoslavnog kršćanina Aleksandra Rankovića. Očito je kršćaninovo ime bilo vrlo zanimljivo zbog stanovitog podsjećanja, te ime naše redovnice nije zabilježeno. A to je, kao što se vidi, sestra Bonifacija Barun što djeluje u Glonnu. ■

ŽZ: Gospođo Wolf, sjećam se kako ste nam se jedne večeri nakon hrvatskoga prosvijeda wiesbadenškim ulicama priključili i rekli da želite s nama raditi. Što vas je na to navelo?

Wolf: Slušala sam vijesti o ratu u Hrvatskoj. Vidjela sam na televiziji mrtve ljude, prognanike, uplakanu djecu. Upravo je tako bilo i prije pola stoljeća. Sjetila sam se kako su u ono doba Židovi stajali na švicarskim i španjolskim granicama, a nitko ih nije htio. Onaj su rat bili izazvali Nijemci, zato sam osjetila odgovornost da pomognem sadašnjim hrvatskim izbjeglicama. Takve su me misli tjednima obuzimale. Kad sam u središtu Wiesbadena naišla na Hrvate koji su djelili obavijesti i tražili pomoć, jedna me je žena izvijestila o pozadini ratnog sukoba u Hrvatskoj. To me se duboko dojmilo. Kod kuće sam pomno čitala primljene obavijesti. Uputila sam novčani prilog na navedeni račun. No, sve to me nije zadovoljavalo. Bilo je apstraktno – kao kad šalje te neku malu novčanu pomoć za gladnu djecu u Maliju.

ŽZ: Sad za Hrvatsku radite po nekoliko sati dnevno. Što na to kažu vaši prijatelji? Trpi li vaša obitelj?

Wolf: Svi reagiraju pozitivno. Gotovo svi su spremni i pomoći kad ih zamolim. Nažalost, većina se dalje ne zauzima bez novih poticaja. Suprug mi još nikad nije prigovorio za to što sam navečer na sastancima, što putujem na demonstracije i zbog toga zapuštam domaćinstvo. Čak ne zamjera ako mu mjesto kuhanog ručka ponudim prigrijano gotovo jelo. Ta gotova jela su tako ukusna! Mislim da ću od sada samo njih pripremati!

ŽZ: S Hrvatima u Wiesbadenu proživljavate očaj, razočaranja i nade cijelog jednog ugroženog naroda. Možete li pri tome ostati trijezni, na odstojanju?

Wolf: Mogu, jer u Hrvatskoj nemam prijatelja ni članova obitelji, nikoga za čiju bih osobnu sudbinu mogla drhtati. Ipak suosjećam s Hrvatima koji ovdje moraju normalno raditi i živjeti a u mislima su sa svojima koji ondje bježe u podrum, možda gladuju ili dršću od zime ili oko njih padaju bombe. No, sva-kako nastojim ostati osjećajno na odstojanju, jer bi poludjela ako bi se pot-

Njemice za slobodnu Hrvatsku

Od početka agresije na Hrvatsku Hrvati trpe ne samo od agresora već i od razočaranja što Zapad u koga su svih desetljeća komunizma bile uprte hrvatske oči, ne podiže u doličnoj silini ruku pravednicu. Ipak, posvuda ima ljudi koji Hrvatskoj pomažu, koji su se pridružili otporu premda njihova osobna sudbina ne ovisi o njegovu ishodu. Hrvati u Wiesbadenu, u Hrvatskoj kulturnoj zajednici, imaju sreću da među njima djeluju takvi ljudi. S dvjema od njih, pravnicom Astrid Wolf i službenicom Gerlind Dreyer za Živu zajednicu razgovara članica našeg uredničkog vijeća Maja Runje.

puno u to uživjela. Gubila bih snagu i nikome ne bih mogla biti od koristi.

ŽZ: U svom društvu i poslu zacijelo ste navikli na promišljenije i stručnije oblike djelovanja nego što ste ih kod nas susreli. Smeta li vam naše improviziranje?

Wolf: Način rada u vašoj wiesbadenškoj zajednici nije nepromišljen nego vrlo konstruktivan. Ne mislim da bi slična njemačka društva, čak i ona s dugim iskustvom, bolje radila. Donekle mi smeta nedovoljna povezanost njemačkih društava na razini cijele Njemačke.

ŽZ: Rat će prestati, trebati će drugačije živjeti. Što će vam onda značiti ovo iskustvo?

Wolf: Doživjela sam da i pojedinac, običan čovjek, može pridonijeti rješavanju velikoga problema. Vidjela sam da se ne treba obeshrabiliti kad uočimo veliku nesreću ili nepravdu, da ne treba samo uzdisati i misliti da to mogu rješavati samo veliki političari. Nego da ima smisla prikupiti snage i tražiti druge s kojima bi mogli djelovati. U skupini se ljudi uzajamno hrabre i potiču. Inače, Hrvatskoj će još dugo trebati naše zauzimanje. Trebat će je iznova izgraditi. Voljela bih i u tome sudjelovati. Ja, doduše, nisam predsjednik nekog velikog koncerna, ali uvijek mogu pokušati doći do takvog čovjeka i reći mu: „Molim vas, pošaljite u Hrvatsku svoje privredne savjetnike.“ Možda kod nekih i uspijem.

ŽZ: Gospođo Dreyer, na svijetu ima toliko raznih nepravdi, što vas je ponukalo da se zauzimate baš za Hrvate?

Dreyer: Dugo sam znala samo za Jugoslaviju. Ožalostilo me i užasnulo kad

Astrid Wolf

sam se susrela s hrvatskom poviješću i spoznala da se u mojoj neposrednoj zemljopisnoj blizini u dvadesetom stoljeću još uvijek potire plebiscitna narodna volja.

AKTUALNI RAZGOVOR

ŽZ: Majka vam je Židovka. Hrvate ponekad kleveću da su bili povezani s nacizmom. Nisu li vas zbunjivale takve prilično rasprostranjene glasine?

Dreyer: Ne, premda čak držim da te glasine nisu bez temelja. Mislim da je nacizam, odnosno ta veza s nacizmom dio hrvatske povijesti, kao što je i dio njemačke povijesti. I da se s time valja suočiti. Ja to mogu prihvatiti trijezno, s distancom.

ŽZ: Vaša privrženost Hrvatima nastala je prije duljeg vremena. Prije više godina noćili ste političku stvarnost Hrvatske, ne samo njezino plavo more...

Dreyer: Da, to ima veze s mojim osobnim stavovima. Ne mogu samo ležati na nekoj vašoj plaži i pržiti se poput pečenoga krompira. Osim toga, bila sam pripravljena na prilike koje su vladale u vašoj zemlji. O njima me obavijestio jedan liječnički bračni par, na subjektivan način, ali veoma intenzivno. Slučajno sam nakon toga upoznala i jednog katoličkog svećenika koji je službovao u Crnoj Gori. Tamo sam ga i pohađala i doživjela kako je teško biti Hrvat u Crnoj Gori. Zatim sam se bacila na čitanje svega što sam o Hrvatima mogla naći. Čega je nažalost bilo malo. Pomno sam pratila sve što je o Hrvatima pisalo u novinama.

ŽZ: Prošloga ste ljeta bili u Osijeku...

Dreyer: Pred Osijekom. U Osijek me nisu htjeli pustiti.

ŽZ: Zašto ste odlučili ići u Osijek?

Dreyer: Rat je već bio počeo. Iz početka sam kao i Hrvati čvrsto vjerovala da će Europa to uzeti u svoje ruke i riješiti, ali sam polako uvidjela da to neće tako biti. S nekoliko mladih prijatelja odlučila sam da moramo smjestiti nešto poduzeti. Ali što? Počela sam skupljati lijekove i umjesto da krenem na uobičajeni godišnji odmor u Španjolsku, odlučila sam pakete odnijeti u Hrvatsku. Došla sam u Zagreb i pokušala ih nekome predati, ali ih nitko nije htio. Prihvat pomoći još nije bio dovoljno organiziran.

ŽZ: Kome ste onda predali sakupljenu pomoć?

Dreyer: Odlučila sam krenuti onamo gdje sam mislila da će je svakako htjeti. Gdje je potrebna. U Osijek. Nije me bilo strah, jer je za mene rat ipak bio nešto

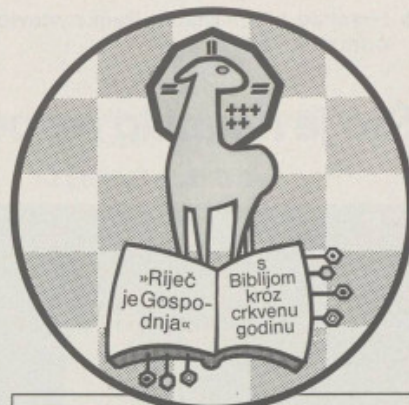
nestvarno, nešto o čemu se piše u novinama i govori preko radija i televizije. Jeza me prožela tek pri povratku, kad sam u Zagrebu čula što četnici rade civilnom pučanstvu.

ŽZ: Ovdje u Njemačkoj bili ste spremni hrvatske prognanike primiti u svoj stan, svakodnevno radite u najrazličitijim političkim i karitativnim pothvatima, prošlog ste tjedna Martini iz Vinkovaca darovali gitaru na kojoj je u djetinjstvu svirao vaš sin. Zar i nesebičnosti nisu potrebne stanovite granice?

Dreyer: Nisu. U ovom trenutku ne želim sama sebi biti važna. Sad je bitno što se pred mojim vratima, doslovno pred mojim vratima, događa genocid, pokušaj istrebljenja jednoga naroda, a Europa gotovo ništa ne poduzima. Želim pomoći barem koliko sama mogu.

ŽZ: Radeći s Hrvatima sigurno ste uočili i naše slabosti, suprotnosti, čak i sukobe do kojih dolazi uslijed tolikih napetosti...

Dreyer: Upoznala sam drage ljude i doživjela obogaćenje. Imam desetgodišnje iskustvo u političkom radu u skupinama. Dvadesetak sam godina djelatni član stranke SPD. Sve su mi te dinamike već poznate. Smatram ih uobičajenima. Tu je jedino osebjuniji susret Hrvata koji su prije bili različito usmjereni. Jedni su zbog svoga hrvatstva bili progonjeni, gurani u stranu ili čak zatvarani. Drugi su se bili opredijelili za jugoslavenstvo te su čak one prve proganjali. Pomirenje jednih i drugih smatram dobrim i potrebnim, ali činjenice se ne mogu zamesti pod tepih. Čak ni pod pritiskom rata već o njima ipak treba razgovarati i razjasniti ih. Nerazjašnjene napetosti među ljudima uvijek ostaju opasnost. ■

Prvi put u povijesti Susret hrvatske katoličke mladeži iz Njemačke i domovine s velikom biblijskom olimpiadom 29.-31. svibnja 1992. u Zagrebu i Mariji Bistrici.

Pape protiv genocida u 16. stoljeću

Najnovija otkrića iz vatikanskih arhiva pokazuju da su se pape u doba otkrića Amerike žestoko protivili nasiljima Španjolaca nad američkim Indijancima i da je zbog toga dolazilo do velikih napetosti između Svete Stolice i španjolske kraljevske kuće. O tome upravo piše predstojnik tajnog arhiva Svete Stolice Josef Metzler koji je proučio sve odgovarajuće dokumente iz prvih stotinu godina nakon Kolumbova otkrića Amerike. No, čileanski biskup Sergio Contreras upozorava da nema previše smisla zgražati se nad davnim povredama ljudskih prava Indijanaca u ovo doba kad se po cijelom svijetu i opsežnije i okrutnije gazi ljudska prava u mnogim narodima.

*Lijepa
naša
neće pasti*

Milan Sigećić

Lijepa naša neće pasti
ni od topa ni od mina,
Hrvatska će dalje rasti,
lijepa naša domovina.

Palili su kuće, sela
kad su žita rasla gusta,
tamo gdje je mati prela
ognjišta su sada pusta.

Od Sarvaša preko Dalja,
Vukovara do Lovinca,
Vinkovaca i Osijeka,

od Kijeva do Kruševa,
od Otočca do Skradina
ranjena je domovina.

Tu su pali mladi ljudi,
hrabri tvoji rodoljubi,
oj, Hrvatska zemljo naša,
ti im uvijek laka budi.

Hrvatska se brani mirom,
jer je ljubav njena mina.
Hrast se diči mladim žirom,
živjet' će nam domovina.

- Hrvatski kipar Nikola Pečko stavio je Novorođenoga odmah na križ

Što je naumilo raspeto dijete?

Lijepa naša u krvi

Ognjište će tvoje
u uvijek ostat vrelo
i dok dušman gazi
grad, župu i selo.

Tenkom, čizmom žele
sjaj tvoj iskorijenit,

al ljepote srca
ne mogu izmijenit.

Zemljo lijepa naša
što krvariš smjelo,
zagri, obrani
grad, župu i selo.

Antun Crljenković
(„PLETER“, München 4/91.)

- „Ich habe gekreuzigtes Kind gesehen“

U prozoru malog izložbenog prostora, galerije „Gabriel“ u Tkalčićevoj ulici, zamijetismo neobično bijelo raspelo. Raspeti je dojenče. Na njemu je još uredno složena pelenica. Izvučeno iz zipke u koju ga je majka položila. Probijeno kroz ruke i noge sa četiri čavla – ono kao da se nije ni probudilo. Usnulo lice samo se uozbiljilo dobrom mišlju. Ni traga od ružnog nasilja. Nema ni u grč utisnuta jauka. Kao da je to redovita pojava da dojenče bude razapeto.

Na podnožju nenametljiv natpis *Hrvatski Božić 1991.* smiješta djelo u vrijeme i prostor.

To raspelo naumio je i oblikovao akademski kipar **Nikola Pečko**. Saznadosmo da je to onaj koji vodi **Centar za likovni odgoj grada Zagreba u Rokovu perivoju 2.** Ondje ga i nađosmo. Među učenicama.

Nikola Pečko, mirni pedesetgodišnjak, kipar je i likovni pedagog. Oblikuje neživu tvar da progovori umjetničkim izrazom, preoblikuje već odrasle ljude da im život bude stvaralački smisleniji. Taj Centar okuplja nadarene odrasle Zagrepčanke i Zagrepčane bez prethodne likovne naobrazbe. Rade u različitim službama i godinama provode po više sati tjedno u tom pravom stručnom studiju likovnih umjetnosti i sve uspješnijem umjetničkom stvaranju. Svaki je od njih Nikolino djelo. I mali raspeti Isus je takav. Poslušno se dao izvajati kiparevim prstima i sad ne leži nego visi da nešto važno posvjedoči.

I do Nikole je došao podatak što ga je nedavno i u Njemačku donijela jedna novinarka kad je pred krugom preneraženih intelektualaca izjavila: „Ich habe gekreuzigtes Kind gesehen“ – „Vidijela sam razapeto dijete“. Na jednim seoskim tarabama u istočnoj Slavoniji. Hrvatsko dijete. Pred Božić 1991. To je imala biti božićna čestitka Hrvatima iz izopačenog krvničkog mozga. Pečko je htio da ovo raspelo bude hrvatska čestitka Georgu Buschu i svim spokojnim zapadnjacima koji još čekaju neke uviđaje i dokaze o tome što se kod nas događa. Bit će da je zato Dijete tako smireno. Jer ti suci jaucima i suzama ne vjeruju. Treba nešto drugo smisliti. Jednostavno se smiješiti s raspela kao iz jaslca.

Ta smirenost i urednost raspetoga dojenčeta najednom počne u gledaocu izazivati užas. To je mali Isus, u njemu mala Hrvatska – mala zemlja maloga naroda na velikom križu. Herodovi krvnici već su obavili posao. „Rahela oplakuje djecu svoju i neće se utješiti jer ih nema“. A on pod velikim čelom iza zaklopljenih očiju kao da snuje onu biblijsku: „Žrtve ti se i prinosi ne mile, zato si mi tijelo priprazio.“ Žrtvom je tijelo – cijelo hrvatsko biće – pripravljeno za novi rast.

Tako misli i Bruno Bušić s portreta od istog kipara na istoj izložbi. I Bruno je križno i uskrsno prođuhovljen. Nikola ga osobno nije poznao – kao ni Isusa Nazarećanina. Na Bruninu kipu nema ni poznatog nam njegova dobrohotno-gorkog buntovnog osmijeha, ni užasa pred metcima koji su ga dokrajčili. Kao i raspeto dijete, i on je već sve smislio, zna da je vrijedilo izdržati.

To raspeto Dijete trebalo bi ipak biti izliveno u bronci i poslano mnogim na dar. Buschu i još nekima za opomenu; Papi. Kohlu, Genscheru i drugima za priznanje.

Ž.K.

Biblija izgrađuje zajednicu

Sredinom 5. st. prije Krista – cijelo stoljeće nakon što im je perzijski kralj Kir dopustio da se vrate iz progonstva i ponovno grade Hram u Jeruzalemu, Izraelci su još vrlo slabi, nesložni i vjerski nepoučeni. Tada Nehe-mija po kome se ova biblijska knjiga zove, a bio je dvorjanin perzijskoga kralja, uspije postati kraljevski namjesnik u Jeruzalemu. Prva mu je briga da narod upozna Sveto Pismo, te priređuje javno čitanje s poukom – „da narod može razumjeti što se čita”. Ni današnji Božji narod ne može napredovati bez poznavanja Biblije. Stoga ove godine imamo „Godinu s Biblijom”, te u našim hrvatskim katoličkim misijama provodimo posebnu biblijsko liturgičku olimpijadu – vjero-naučno natjecanje. Zato pokrećemo i ovu liturgijsku rubriku u „Živoj zajednici”.

Prvu poslanicu Korinćanima apostol Pavao pisao je oko Uskrsa godine 57. poslije Krista. Skrbni za slogu u korinjskoj crkvenoj zajednici te ovdje uči kako su svi vjernici zajedno jedno Tijelo Kristovo, svaki jednako časn i važni, ali svaki treba vršiti svoju ulogu. Ne može jedan organ sve druge zamijeniti.

U svom **Evangelju**, sastavljenom oko godine 70. poslije Krista, Luka ističe da je već prije bilo više usmenih i pismenih izvještaja o Isusovu životu i djelu. On sam to sustavno bilježi za pouku izvjesnom Bogoljubu (Teofilu). To se ime može odnositi i na svakog vjernika, Božjeg prijatelja. Ovaj ulomak prikazuje početak Isusova javnog djelovanja. U prvoj svojoj propovijedi Isus se poziva na Sveto Pismo Staroga zavjeta, predstavlja se kao onaj kojega je Izaija navijestio. Očito bez poznavanja Staroga zavjeta nije moguće ni Isusa razumijeti.

1. ČITANJE Neh 8, 2-4 a. 5-6. 8-10

Čitanje Knjige Nehemijine

U one dane: Prvoga dana sedmoga mjeseca svećenik Ezra donese Zakon pred zbor ljudi, žena i sviju koji su bili sposobni razumjeti ga. I na trgu, koji je pred Vodenim vratima, čitao je knjigu od ranoga jutra do podneva, pred ljudima i ženama i svima koji su mogli razumjeti. Sav je narod pozorno slušao knjigu Zakona.

Književnik Ezra stajao je na drvenu besje-dištu koje su podigli za tu zgodu. Otvori knjigu naočigled svemu narodu – jer je bio poviše svega naroda – a kad ju je otvorio, sav narod ustade. Tada Ezra blagoslovi Gospodina, Boga velikoga, a sav narod podignutih ruku odgovori: „Amen! Amen!” Potom kleknu i poklone se pred Gospodi-nom, licem do zemlje.

I čitahu iz knjige Božjega zakona po od-lomcima i razlagahu misao da narod može razumjeti što se čita.

Potom namjesnik Nehemija, svećenik-književnik Ezra i leviti koji poučavahu narod, rekoše svemu narodu: „Ovo je dan posvećen Gospodinu, Bogu vašemu! Ne tugujte, ne plaćite!” Jer sav narod plakaše slušajući riječi Zakona. I još im reče Nehe-mija: „Pođite i jedite masna jela, i pijte slatko, i pošaljite dio onima koji nemaju ništa pripremljeno, jer ovo je dan posvećen našem Gospodinu. Ne žalostite se! Jer, radost Gospodnja vaša je jakost!”

PSALAM 19 (18)

Riječi tvoje, Gospodine, duh se i život

Savršen je zakon Gospodnji, dušu krijeći, pouzdano je svjedočanstvo Gospodnje, neuka uči.

Prava je naredba Gospodnja, srce sladi; čista je zapovijed Gospodnja, oči prosvjetluje.

Neokaljan je strah Gospodnji, ostaje svagda; istiniti su sudovi Gospodnji, svi jednako pravedni.

Riječi ti usta mojih omiljele, i razmišljanje srca moga pred licem tvojim, Gospodine, hridi moja, otkupitelju moj.

2. ČITANJE

1 Kor 12, 12-30

Čitanje Prve poslanice svetoga Pavla apo-stola Korinćanima.

Braćo! Kao što je tijelo jedno, te ima mnogo udova, a svi udovi tijela, iako mnogi, jedno su tijelo – tako i Krist. Ta u jednom Duhu svi smo u jedno tijelo kršteni, bilo Židovi, bilo Grci, bilo robovi, bilo slobodni. I svi smo jednim Duhom napojeni. Ta ni tijelo nije jedan ud, nego mnogi.

Rekne li noga: „Nisam ruka, nisam od tje-la”, zar zbog toga nije od tijela? I rekne li uho: „Nisam oko, nisam od tijela”, zar zbog toga nije od tijela? Kad bi sve tijelo bilo oko, gdje bi bio sluh? Kad bi sve bilo sluh, gdje bi bio njuh? A ovako, Bog je raspore-dio udove, svake od njih u tijelu, kako je htio. Kad bi svi bili jedan ud, gdje bi bilo tijelo? A ovako, mnogi udovi – jedno tijelo? Ne može oko reći ruci: „Ne trebam te”, ili pak glava nogama: „Ne trebam vas.” Na-protiv, mnogo su potrebni udovi tijela koji izgledaju slabiji. A udove koje smatramo nečasnijima, okružujemo većom čašću. I s nepristojnijima se pristojnije postupa, a pristojni toga ne trebaju. Nego, Bog je tako sastavio tijelo da je posljednjem udu dao izobilniju čast da ne bude razdora u tijelu, nego da se udovi jednako brinu jedni za druge. I ako trpi jedan ud, trpe zajedno svi udovi; ako li se slavi jedan ud, raduju se zajedno svi udovi.

A vi ste tijelo Kristovo i, pojedinačno, udo-vi, te neke postavi Bog u Crkvi: prvo za apostole, drugo za proroke, treće za učitelje; zatim čudesa, zatim dari liječenja;

zbrinjavanja, upravljanja, različiti jezici. Zar su svi apostoli? Zar svi proroci? Zar svi učitelji? Zar svi čudotvorci? Zar svi imaju dare liječenja? Zar svi govore jezike? Zar svi tumače?

ALELUJA! ALELUJA!

Gospodin me posla blagovjesnikom biti siromasima, proglasiti sužnjima oslo-bođenje. Aleluja!

EVANĐELJE

Lk 1, 1-4; 4, 14-21

Čitanje svetog Evanđelja po Luki

Mnogi već poduzeše sastaviti izvještaj o događajima, koji se ispuniše među nama, kako nam to predadoše oni koji od počet-ka bijahu očevici i sluga Riječi. – Pošto sam sve, od početka, pomno ispitao, nau-mih i ja tebi, vrli Teofile, sve po redu napisa-ti, da se tako osvjedočiš o pouzdanosti svega u čemu si poučen.

U ono vrijeme: Isus se u sili Duha vrati u Galileju, te glas o njemu puče po svoj oko-lici. I, slavljen od sviju, naučavaše po nji-hovim sinagogama.

I dođe u Nazaret, gdje bijaše othranjen. I uđe po svom običaju na dan subotnji u si-nagogu te ustane čitati. Pružiše mu Knjigu proroka Izaije. On razvije knjigu i nađe mjesto gdje stoji napisano: „Duh Go-spodnji na meni je jer me pomaza! On me posla blagovjesnikom biti siromasima; proglasiti sužnjima oslobođenje, vid slije-pima; na slobodu pustiti potlačene, prog-lasiti godinu milosti Gospodnje.” Tada savi knjigu, vrati je poslužitelju i sjede. Oči sviju u sinagogi bijahu uprte u njega. On im pro-govori: „Danas se ispunilo ovo Pismo što vam još odzvanja u ušima.”

MOLITVA VJERNIH

Prikažimo Bogu svoje molitve:

- Za sve Kristove vjernike, da se sustavno i s razumijevanjem hrane naukom Svetoga Pis-ma, i da im Duh Sveti pomaže razumjeti riječ Božju – molimo.
- Za sve ljude koji štiju i proučavaju Bibliju, i one koji nisu katolici, a možda ni vjernici, da ih Duh Sveti uvodi u Božji naum i priključuje Tijelu Kristovu – molimo.
- Da u našoj državnoj, narodnoj i crkvenoj zajednici svaki čovjek pronađe svoje pravo mjesto, da se svaki ističe marljivošću i spo-sobnošću, a ne uzdizanjem iznad drugih; da među članovima zajednice bude sklad kao među organima u zdravom tijelu – molimo.
- Da u našoj zemlji i u svemu svijetu siroma-si budu oslobođeni bijede, da svaki čovjek i svaki narod postigne pravdu u slobodi i na-pretku – molimo.
- Da se svaki vjernik poput Krista ističe zau-zimanjem za slobodu, pravednost i blago-stanje – molimo.

Gospodine, ispuni naše prošnje po Kristu Gospodinu našem.

Politika ili čovječnost?

Jeremija je jedan od četvorice starozavjetnih velikih proroka. Djelovao je početkom 6. i potkraj 5. stoljeća prije Krista. To je doba kad Jeruzalem osvajaju Babilonci i odvođe narod u sužanjstvo. Jeremija se žestoko protivi političarima koji pokušavaju spasiti narod i državu samo oružanim otporom i političkim savezima s drugim velikim silama, a ništa ne drže do toga da se Božji narod prije svega treba obnoviti u pravednosti i vjernosti Bogu. Ne samo državno vodstvo nego i službeno jeruzalemsko svećenstvo više se uzdalo u vlast i u novac nego u Boga, koji je uvijek vjeran vjeranome narodu. Oni koji su se smatrali većim rodoljubima od Jeremije progonili su ga i, po predaji, pogubili. No, povijest je potvrdila da je imao pravo.

Apostol Pavao uči da je čovjek doista čovjek i doista Božji, kad voli sve ljude, kad živi zato da bi drugi bili sretniji. To je sadržaj prave bogolike čovječnosti. Bez takve ljubavi nitko se ne može spasiti – čak kad bi priznavao sve vjerske istine, kad bi stalno izgovarao molitve i živio u najstrožoj pokori. U vječnosti neće više trebati vjerovati – jer ćemo izravno Boga gledati – ali ljubav će zauvijek biti naš i Božji život.

1. ČITANJE

Jr 1, 4-5. 17-19

Čitanje Knjige proroka Jeremije

U dane Jošijine: Dođe mi riječ Gospodnja: Prije nego što te oblikovah u majčinoj utrobi, ja te znadoh; prije nego što iz krila majčine izađe, ja te posvetih, za proroka svim narodima ja te postavih. Ti bedra svoja sad opaši, ustaj, pa ćeš im govoriti sve što ti ja zapovjedim. Ne dršči pred njima. Danas te, evo, postavljam kao grad utvrđen, kao stup željezni, ko zidinu brončanu protiv sve zemlje: protiv kraljeva i knezova ju-dejskih, svećenika i naroda ove zemlje. I bori se s tobom, ali te neće nadvladati, jer ja sam s tobom da te izbavim.

PSALAM 71 (70)

Usta će moja razglašivati pravednost tvoju.

Tebi se, Gospodine, utječem,
ne daj da se ikada postidim!
U pravdi me svojoj spasi i izbavi,
prikloni uho k meni i spasi me!
Budi mi hrid utočišta i čvrsta utvrda
spasenja,
jer ti si stijena i utvrda moja.
Bože moj, istrgni me iz ruku zlotvora.
Ti si, Gospodine, ufanje moje,
Gospodine, uzdanje od moje mladosti!

Na te se oslanjam od utrobe;
ti si mi zaštitnik od majčina krila.
Usta će moja razglašivati pravednost tvoju,
povazan pomoć tvoju.
Bože, ti mi bijaše učitelj od mladosti moje,
i sve do sada naviještam čudesa tvoja.

2. ČITANJE

1 Kor 12, 31 – 13, 13

Čitanje Prve poslanice svetoga Pavla apostola Korinćanima

Braćo! Čeznite za višim darima! A evo vam puta najizvrsnijeg! Kad bih sve jezike ljudske govorio, i anđeoske, a ljubavi ne bih imao, bio bih mjed što ječi ili cimbal što zveči. Kad bih imao dar prorokovanja i znao sva otajstva i sve spoznaje; i kad bih imao svu vjeru, da bih i gore premještao, a ljubavi ne bih imao – ništa sam! I kad bih razdao sav svoj imetak, i kad bih predao tijelo svoje da se saže, a ljubavi ne bih imao – ništa mi ne bi koristilo.

Ljubav je velikodušna, dobrostiva je ljubav, ne zavidi, ljubav se ne hvasta, ne nadima se; nije nepristojna, ne traži svoje, nije razdražljiva ne pamti zlo; ne raduje se nepravdi, a raduje se istini; sve pokriva, sve vjeruje, svemu se nada, sve podnosi. Ljubav nikad ne prestaje. Prorokovanja? Uminut će. Jezici? Umuknut će. Spoznanje? Uminut će. Jer djelomično je naše spoznanje, i djelomično prorokovanje. A kada dođe ono savršeno, uminut će ovo djelomično. Kad bijah nejače, govorah kao nejače, misliah kao nejače, rasuđivah kao nejače. A kad postadoh zreo čovjek, odbaci ono nejačko. Doista, sada gledamo kroz zrcalo, u zagonetki, a tada – licem u lice! Sada spoznajem djelomično, a tada ću spoznati savršeno, kao što sam i spoznat! A sada: ostaju vjera, ufanje i ljubav – to troje – ali najveća je među njima ljubav.

ALELUJA! ALELUJA!

Riječ tijelom postade i nastani se među nama; onima koji njega primiše podade moć da postanu djeca Božja. Aleluja!

EVANĐELJE

Lk 4, 21-30

Čitanje svetog Evanđelja po Luki

U ono vrijeme: Isus progovori u sinagogi: „Danas se ispunilo Pismo što vam još odzvanja u ušima." I svi su mu povlađivali i divili se milini riječi koje su tekle iz njegovih usta. Govorahu: „Nije li ovo sin Josipov?" A on im reče: „Zacijelo ćete mi reći onu pripodobu: Liječniče, izliječi samog sebe! Što smo čuli da se dogodilo u Kafarnau-mu, učini i ovdje, u svom zavičaju." I nastavi: „Zaista, kažem vam, nijedan prorok nije dobro došao u svom zavičaju. Uistinu, kažem vam, mnogo bijaše udovica u Izraelu u dane Ilijine, kad se na tri godine i šest mjeseci zatvori nebo, pa zavlada velika glad po svoj zemlji. I ni k jednoj od njih ne bi poslan Ilija, doli k ženi udovici u Sarfati sidonskoj. I mnogo bijaše gubavaca u Izraelu

lu za proroka Elizeja. I nijedan se od njih ne očisti, doli Naaman Sirac." Čuvši to, svi se u sinagogi napune gnjeva, ustanu, izbace ga iz grada i odvedu na rub brijega na kojem je sagrađen njihov grad, da ga strmoglave. No on prođe između njih i ode.

Isus u **Lukinu Evanđelju** razvija zapravo istu misao. Bogu mogu biti bliži ljudi iz drugih vjerskih zajednica, ako su doista nesebični i plemeniti, nego neki koji se hvale svojim strogim obdržavanjem vjerskih propisa i običaja, svojom vjernošću Bogu i narodu, a zapravo su sebični i oholi. Znači da ima Kristovih prijatelja koji i ne znaju za njega, a žive na njegov način; kao što ima i takvih koji se diče njegovim imenom, da bi mogli druge prezirati. Isus je naveo sasvim određene primjere iz Staroga zavjeta gdje su pogani i stranci bili Bogu miliji od naoko vjernih članova Božjega naroda. Nije čudo da su baš tako oholi nazovi-vjernici zaključili da ni Isus, koji tako govori, nije dobar vjernik, pa su ga pokušali ubiti.

MOLITVA VJERNIH

Bog ne želi da se vjerom hvalimo i ističemo nego da po njoj postajemo drugačiji, čovječniji. Molimo ga da tako i bude:

● *Da nikome od nas vjera ne bude tek oznaka nacionalne i kulturne pripadnosti po kojoj se možemo od drugih razlikovati a sa svojima biti čvršće povezani, nego da bude u nama trajni poziv i poticaj na istinsko obraćenje – molimo.*

● *Da svaki od nas bude doista vjeran Crkvi i narodu, ponosan na svoj rod i dom, svoju povijest, jezik i kulturu, ali da zbog toga ne prezire ljude drugih naroda, kultura, običaja i religija – molimo.*

● *Da tvoj Duh, Gospodine, utvrdi u nama uvjerenje da je svaki čovjek – i grešnik i stranac i inovjerac – stvoren na tvoju sliku, da ti svakoga voliš i da ti je svaki važan – molimo.*

● *Da se kršćani po jasnim smjernicama Drugog vatikanskog koncila odgovorno uključuju u politički život domovine i svijeta, ali da se uvijek više uzdaju u Boga nego u moć vlasti i novca – molimo.*

● *Da vječnom srećom nagradiš one koji su ovdje nastojali da drugi budu sretniji – molimo.*

Daj nam, Gospodine, svojega Duha kojim su tvoji proroci tijekom cijele povijesti mijenjali svijet prkoseći zloporabi bogatstva i vlasti. – Po Kristu Gospodinu našem.

Otkuda im snaga?

Knjiga proroka Izaije prva je u nizu pro-ročkih knjiga Staroga zavjeta. Ovaj prvi dio (glave 1 do 39) izravno potječe od proroka Izaije koji je djelovao potkraj 7. stoljeća prije Krista. To je doba propasti sjevernog kraljevstva, Izraela, s glavnim gradom Samarijom, kad su Asirci također opsjedali južno kraljevstvo, Judu s glavnim gradom Jeruzalemom. Kao što će poslije to činiti Jeremija, i Izaija upozorava kralja i narod da se ne pouzdaju u političke saveznike nego u Božju pomoć. U današnjem ulomku prorok slikovito prikazuje kako ga je Bog pozvao i očistio za naviještanje njegove riječi. Izaija, kao i svi vjerni Izraelci, dobro zna da je Bog nevidljiv, ali se služi slikom koja želi istaknuti Božju uzvišenost. Stoga se u ovom viđenju Bog pojavljuje onako kako su se pred narodom pojavljivali moćni kraljevi onoga doba – samo što su toj slici još dodane oznake nadnaravne uzvišenosti. Ovdje nas, dakle, Biblija ne uči da Bog nosi plašt i da sjedi na vidljivu prijestolju, to je tek pomoćna slika, a prava je poruka da najuzvišeniji Bog izabire i šalje slaboga čovjeka te ga čisti i jača da može govoriti u njegovo ime.

Apostolu Pavlu doista se ukazao uskrsli Isus Krist. Njega, koji je dotad progonio kršćane, Uskrsli je iznutra rasvijetlio, promijenio i obratio. Tako je neprijatelj postao saveznik i nadahnuti tumač Isusova nauka.

Evanđelje te također prikazuje kako je Isus među običnim ljudima izabrao one koji će širiti njegovu vjeru, okupljati i voditi Crkvu, zajednicu njegovih sljedbenika. Kao što se Bog prikazao Izaiji u sili i dostojanstvu, kao što će poslije sam pokazati Pavlu svoju uskrsnu slavu, tako i ovdje Isus čudesnim ribolovom pokazuje pozvanima svoju božansku moć nad prirodom. Isus se nikad nije pravio važan, ali – neka znaju za kim su pošli i otkud će crpiti snagu za svoje djelovanje.

1. ČITANJE

Iz 6, 1-2a. 3-8

Čitanje Knjige proroka Izaije

One godine kad umrije kralj Uzija, vidjeh Gospodina gdje sjedi na prijestolju visoku i uzvišenu. Skuti njegova plašta ispunjahu Svetište. Iznad njega stajahu serafi i klicahu jedan drugome: „Svet! Svet! Svet! Gospodin nad Vojskama! Puna je sva zemlja Slave njegove!”

Od gromka glasa onih koji klicahu stresoshe se dovraci na pragovima, a Dom se napuni dimom. Rekoh: „Jao meni, propadoh, jer čovjek sam nečistih usana. U narodu nečistih usana prebivam, a oči mi vidješe Kralja, Gospodina nad Vojskama!”

Jedan od serafa doletje k meni: u ruci mu žerava koju uze kliještima sa žrtvenika; dotače se njome mojih usta i reče: „Evo, usne je tvoje dotaklo, krivica ti je skinuta i grijeh oprošten.”

Tada čuh glas Gospodnji: „Koga da pošaljemo? I tko će nam poći?” Ja rekoh: „Evo me, mene pošalji!”

PSALAM 138 (137)

Pred licem anđela pjevam tebi, Gospodine.

Zahvaljujem ti, Gospodine, iz svega srca, jer si čuo riječi mojih usta.

Pred licem anđela pjevam tebi, bacam se nice prema svetom Hramu tvojem.

Zahvaljujem imenu tvojem za tvoju dobrotu i vjernost.

Kad sam te zazvao, uslišio si me, dušu si moju pokrijepio.

Nek ti zahvaljuju, Gospodine, svi kraljevi zemlje kad čuju riječi usta tvojih, nek pjevaju putove Gospodnje: „Zaista, velika je slava Gospodnja!”

Gospodine, tvoja me desnica spašava! Gospodin će dovršiti što započeo za me! Gospodine, vječna je ljubav tvoja: djelo ruku svojih ne zapusti!

2. ČITANJE

1 Kor 15, 1-11

Čitanje Prve poslanice svetoga Pavla apostola Korinćanima

Braćo! Dozviljem vam u pamet Evanđelje koje navijestih, koje primiste, u kome stojite, po kojem se spasavate, ako držite što sam vam navijestio; osim ako uzalud povjerovaste.

Doista, predadoh vam ponajprije što i primih: Krist umrije za grijehe naše po Pismima; bi pokopan i uskrsnu treći dan po Pismima; ukaza se Kefi, zatim Dvanaestorici. Potom se ukaza braći, kojih bijaše više od pet stotina zajedno; većina ih još i sada živi, a neki usnuše. Zatim se ukaza Jakovu, onda svim apostolima. Najposlije, kao nedonoščetu, ukaza se i meni.

Da, ja sam najmanji među apostolima i nisam dostojan zvati se apostolom, jer sam progonio Crkvu Božju. Ali milošću Božjom jesam što jesam, i njegova milost prema meni ne bijaše uzaludna; štoviše, trudio sam se više nego svi oni – ali ne ja, nego milost Božja sa mnom.

Ili dakle ja, ili oni: tako propovijedamo, tako vjerujemo.

ALELUJA! ALELUJA!

Riječi tvoje, Gospodine, duh su i život; Ti imaš riječi života vječnoga! Aleluja!

EVANĐELJE

Lk, 5, 1-11

Čitanje svetog Evanđelja po Luki

U ono vrijeme: Dok se oko Isusa narod gurao da čuje riječ Božju, stajao je on pokraj Genezaretskog jezera. Spazi dvije lađe gdje stoje uz obalu; ribari bili izašli iz njih i ispirali mreže. Uđe u jednu od tih lađa; bila je Šimunova, pa ga zamoli da malo otisne od kraja. Sjedne te iz lađe poučavaše mnoštvo.

Kada dovrši pouku, reče Šimunu: „Izvedi na pučinu, i bacite mreže za lov.” Odgovori Šimun: „Učitelju, svu noć ču mreže.” Učiniše tako te uhvatiše veoma mnogo riba; smo se trudili i ništa ne ulovismo, ali na tvoju riječ bacit mreže im se gotovo razdirale. Mahnuše drugovima na drugoj lađi da im dođu pomoći. Oni dođoše i napuniše obje lađe, umalo im ne potonuše.

Vidjevši to Šimun Petar, pade do nogu Isusovih govoreći: „Idi od mene! Grešan sam čovjek, Gospodine!” Doista, zbog lovine riba što ih uloviše, bijaše se prenerazio on i svi koji bijahu s njime, a tako i Jakov i Ivan, Zebedejevi sinovi, drugovi Šimunovi. Isus reče Šimunu: „Ne boj se! Odsad ćeš ljude loviti!”

Oni izvukoše lađe na kopno, ostaviše sve i pođoše za njim.

MOLITVA VJERNIH

Krštenjem i krizmom Bog je svakoga od nas izabrao i pozvao. U svakom liturgijskom susretu daje nam svjetlo svoje riječi i snagu svoga uskrsloga Tijela i Krvi. Priznajmo mu svoju slabost, predajmo mu se da nas učini jakima:

● U svijetu su jake sile zla, a tvoji su vjernici često preslabi da bi im se mogli uspješno usprotiviti. Ojačaj nas kao što si ojačao svoje proroke i apostole – molimo.

● Ti izabireš slabe i grešne da u svijetu budu svjedoci tvoje svetosti i snage, a mi tražimo drugima slabosti i pogreške da bismo ih mogli prezirati. Pomozi nam da imamo povjerenja u druge kao što ti imaš povjerenja u nas – molimo.

● Prožmi nas, gospodine, snažnom vjerom da si doista uskrsnuo i čvrstom nadom da će i svaki od nas uskrsnuti. Priduži svome uskrsnuću naše drage pokojnike – molimo.

Gospodine, svijet još nije onakav kakvim si ga ti naumio, a ti ga ne želiš mienjati nasiljem nego ljubavlju. Daj da spoznamo snagu ljubavi, da mijenjamo svijet ne utječući se nasilju; da se u našoj slabosti iskaže tvoja snaga. Po Kristu Gospodinu našem.

Znati živjeti

Povjerovati Bogu kakav nam se objavio po Isusu Kristu znači iz temelja promijeniti stav prema životu i svijetu, znači drugačije cijeniti što doista vrijedi a što ne vrijedi. Današnji biblijski ulomci ne dopuštaju misliti da bi biblijska vjera, kršćanstvo, mogla biti neki praktični humanizam bez istinskog vjerovanja u Boga i osobni zagrobni život svakoga čovjeka. Sasvim je moguće da ima ljudi koji nikome ne čine zlo, čak mnogima čine dobro, premda nisu svjesni da jest Bog i da ih čeka vječni život. Moguće je da u takvima djeluje Duh Sveti, premda oni o njemu ništa ne znaju. Ali u svjetlu vjere vjernik doista zna da je svijet bez Boga nemoguć i ljudski život bez uskrsnuća besmislen i protuslovan.

Kršćanin svoju vjeru nikome neće nametati, ali nema smisla pretvarati se kao da nam ona nije važna. Nema smisla dopuštati da ljudi s kojima živimo pomisle kako nam je svejedno ima li Boga i što će s nama biti poslije smrti. Niti zbog zagrobnog života smijemo prezirati ovozemne vrijednosti, niti se smijemo ponašati kao da je i ovaj zemaljski život sam sebi dovoljan, kao da bi ga doista vrijedilo živjeti i bez uskrsne nade. Razumije se da svoju uskrsnu nadu kršćanin ne dokazuje dovrtljivim uvjeravanjem, nego jasnim priznavanjem svoje vjere i življenjem iz kojega prosi- java sigurnost uskrsnuća.

1. ČITANJE

Jr 17, 5-8

Čitanje Knjige proroka Jeremije

Ovako govori Gospodin: „Proklet čovjek koji se uzda u čovjeka, i slabo tijelo smatra mišicom i srce svoje od Gospodina odvraća. Jer on je kao drač u pustinji: ne osjeća kad je sreća na domaku, tavori dane u usahloj pustinji, u zemlji slanoj, nena- stanjenoj. Blagoslovljen čovjek koji se uzda u Gospodina i kome je Gospodin uzdanje. Nalik je stablu zasađenu uz vodu što korijenje pušta k potoku: ne mora se ničeg bojati kada dođe žega, na njemu uvijek zelenilo ostaje. U sušnoj godini bri- ga ne brine, ne prestaje donositi plod.“

PSALAM 1

Blago čovjeku koji se uzda u Gospodina.
Blago čovjeku koji ne slijedi savjeta opakih,
ne staje na putu grešničkome
i ne sjeda u zbor podrugljivaca,

Jeremija nas ne uči nepovjerenju prema ljudima ni preziranju tijela, nego naprotiv upozorava da u ljude može imati povjerenja i tijelom se mudro koristiti samo onaj koji je ukorjenjen u Bogu poput stabla što ima korijenje u podzemnim vodama.

Ovaj ulomak poslanice Korinćanima ne želi reći samo to da bi bez Kristova uskrsnuća naša vjera bila samo obmana zbog toga što se ne bismo mogli nadati ni svome uskrsnuću. Mnoge više od toga: Pavao upozorava da smo snagom Kristova uskrsnuća mi već sada promijenjeni, upravo od grijeha oslobođeni. Zato što smo po vjeri i Kristu priključeni – pritijelovljeni – Kristu koji je već uskrsnuo, i svaki od nas već je započeo živjeti uskrslim životom. Mi, dakle, uskrsnuće ne samo očekujemo, mi ga već živimo. Zato nismo beznažno podložni zakonima ovoga svijeta, zato možemo živjeti i protiv naravnih zakona sebičnosti, ne podliježući prisili pohlepe, pohote i vlasti.

Luka donosi kraći oblik „Blaženstava“, koje Matej donosi opširnije i sustavnije, ali bitni je sadržaj isti. Isus proglašuje vrijednim ono što sebični svijet prezire, proglašuje pravim ljudima one što ih svijet smatra nepraktičnim slabicima. Uzalud je bogatstvo, sitost, razonoda i društveni ugled, ako je sve to zamjena za Boga. Siromasi, gladni, ožalošćeni i prezreni zapravo zajedno s Bogom niječu lažne vrijednosti i zato su blaženi. Oni, zapravo, znaju živjeti.

već uživa u Zakonu Gospodnjem,
o Zakonu njegovu misli dan i noć.

On je ko stablo zasađeno
pokraj voda tekućica
što u svoje vrijeme plod donosi;
lišće mu nikad ne vene,
sve što radi dobrim urodi.

Nisu takvi opaki, ne, nisu takvi!
Oni su ko pljeva što je vjetar raznosi.
Jer Gospodin zna put pravednih,
a propast će put opakih.

2. ČITANJE

1 Kor 15, 12. 16-20

Čitanje Prve poslanice svetoga Pavla apostola Korinćanima

Braćo! Ako se propovijeda da je Krist od mrtvih uskrsnuo, kako neki među vama govore da nema uskrsnuća mrtvih? Jer ako mrtvi ne uskrsavaju, ni Krist nije uskrsnuo. A ako Krist nije uskrsnuo, zaludna je vjera vaša, još ste u grijesima. Onda i oni koji usnuše u Kristu propadoše. Ako se samo u ovom životu u Krista ufamo, najb-

jedniji smo od svih ljudi. Ali sada: Krist uskrsnuo od mrtvih, prvina usnulih!

ALELUJA! ALELUJA!

Ja sam svjetlost svijeta govori Gospodin; tko ide za mnom, imat će svjetlost života! Aleluja!

EVANĐELJE

Lk 6, 17. 20-26

Čitanje svetog Evanđelja po Luki

U ono vrijeme: Isus siđe s Dvanaesticom i zaustavi se na ravnu. Podignuvši oči prema učenicima govorao je:

„Blago vama, siromasi: vaše je kraljevstvo Božje! Blago vama koji sada gladujete: vi ćete se nasititi! Blago vama koji sada plačete: vi ćete se smijati! Blago vama kad vas zamrže ljudi i kad vas izopće i pogrde te iz- bace ime vaše kao zločinačko zbog Sina čovječjega!

Radujte se u dan onaj i poskakujte: evo, plaća vaša velika je na nebu. Taj jednako su činili proroci oci njihov!

Ali jao vama, bogataši: imate svoju utjehu! Jao vama, koji ste sada siti: gladovat ćete! Jao vama, koji se sada smijete: jadikovat ćete i plakati! Jao vama kad vas svi budu hvalili! Taj tako su činili lažnim proroci oci njihov!

MOLITVA VJERNIH

Mnogi danas počinju cijeniti kršćanstvo kao neizbrisivu sastojnicu hrvatskog nacionalnog bića, ali ne misle da bi doista trebalo povjerovati i u uskrsnuće. Možda misle da ni mi kršćani to ozbiljno ne vjerujemo. Gospodine, pomози nam da već sada živimo snagom tvoga uskrsnuća:

● *Isus je toliko zavolio ljudsko tijelo da ni u vječnosti ne želi bez njega biti te je zato i tijelom uskrsnuo, da doista cijenimo svoje tijelo baš zato što će i ono uskrsnuti – molimo.*

● *Navikli smo diviti se bezbrojnim mogućnostima i čudesnim rješenjima prirode, osobito u živim bićima. Neka nam toliko bogatstvo preobrazbi života – sjetimo se samo preobrazbe gusjenice u leptira, pomogne da se unaprijed radujemo uskrsnoj preobrazbi koja nas svakog očekuje – molimo.*

● *Naši dragi pokojnici nisu mrtvi nego u Bogu žive u sigurnosti uskrsnuća. Neka nam njihov zagovor pomogne uskrsno živjeti – molimo.*

Molimo te, Gospodine, gospodaru života i smrti, da u nama utvrdiš sigurnu uskrsnu vjeru kako bismo mogli radije sve žrtvovati nego grijehom ugrožavati svoje najveće dobro: uskrsnu budućnost s tobom. To te molimo po Kristu Gospodinu našem.

„Anđeo Vukovara” za Nobelovu nagradu

Na svijetu najtiražniji katolički ilustrirani tjednik, milanska „Famiglia cristiana”, proglasio je dr. Vesnu Bosanac „Anđelom Vukovara”, a medicinski fakultet hrvatskog Sveučilišta predlaže nju i dr. Jurja Njavra za ovogodišnju Nobelovu nagradu za mir.

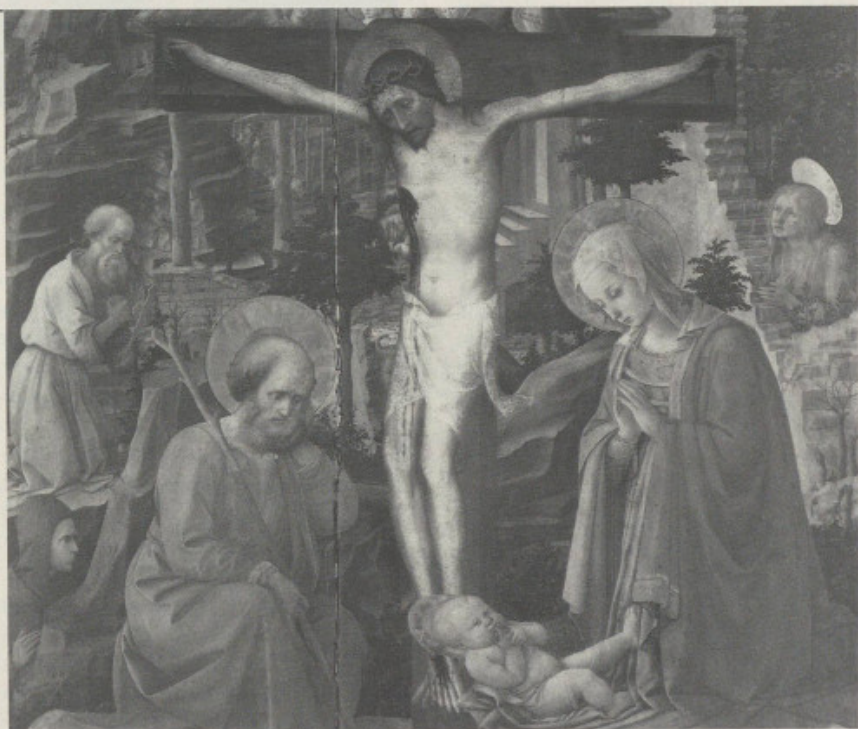
Dr. Vesna Bosanac nakon oslobođenja iz sužanštva s djevojčicom koju je spasila u vukovarskoj bolnici.

Vukovar, grad heroj, ulazi u povijest ne kao mjesto poraza, nego kao znak mirotvorstva i čovjekoljublja. Znanstveno-

nastavno vijeće medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu poslalo je Odboru za dodjelu Nobelove nagrade za mir prijedlog da tu nagradu ove godine dobiju naši liječnici dr. Vesna Bosanac i dr. Juraj Njavro. Njih dvoje s više kolega preživjeli su gotovo tri mjeseca opsade Vukovara s teškim ranjenicima u bolnici u podrumu, dok su agresori zasipali grad bombama i granatama. Nasuprot mržnje i smrti oni su se borili za ljubav i za život. U uvjetima koji u žrtvama nasilja bude želju za osvetom, oni su svojim radom i primjerom čuvali i razvijali raspoloženje ljudske uzajamnosti, pružajući pomoć svakom ranjeniku bez obzira koje je narodnosti i iz koje vojske. Sva se svjetska javnost zgranula kad se saznalo da su četnici i vojska bivše Jugoslavije, kad su, napokon, provalili u sasvim razrušeni grad, među brojnim civilima odveli u nepoznatu smjeru i te junačke liječnike. Doktorica Bosanac bila je 19. studenog zatočena i odvedena u beogradski vojni zatvor. Htjeli su joj suditi za navodno nehumano postupanje prema bolesnicima i za oružanu pobunu. Oslobođena zamjenom zarobljenika, dr. Vesna Bosanac svjedoči svijetu istinu o vukovarskoj tragediji, ali ne da bi potakla na osvetu nego na mir i novu izgradnju. Talijanski katolički tjednik koji izlazi u oko 6 milijuna primjeraka, „Famiglia cristiana”, je u prvom ovogodišnjem broju donio veliko izvješće o toj našoj liječnici pod naslovom „Anđeo Vukovara”. No, kad je novinar toga tjednika rekao liječnici da su je u svijetu već tako nazvali, ona mu je zagrebačkom hotelu Intercontinental pokazala devetgodišnju djevojčicu koja je 24. rujna s vršnjakom izvirila na sunce koje nisi bili vidjeli već mjesec i pol. Iznenadna bomba je dječaka usmrtila a njoj izmrcvarila trbuh. „Dr. Njavro ju je tri sata operirao. Ona je anđeo Vukovara, znak neuništive hrvatske nade”, rekla je dr. Bosanac.

„On za nas trpi čim se rodi”

„Weltbild”, kršćanski magazin, pred Božić se pojavio sa sasvim neobičnom slikom na naslovnici. Isus je na njoj dvostruk: dijete u jaslama i odrastao na križu. Križ kao da raste iz samih jaslaca. Očito je davni slikar htio istaknuti ono što pjevamo u božićnoj pjesmi: „On za nas trpi čim se rodi.” Isus je trajno dar, a dar je redovito žrtva. U njemu utjelovljenome Bog se potpuno dariva čovjeku; u njemu raspetome čovjek se sasvim dariva Bogu. Sliku „Klanjanje djetetu sa sv. Hilarionom” naslikao je fra Fillipo Lippi u 15. stoljeću. Već je on uz jaslce stavio svece koji su poslije živjeli: Mariju Magdalenu, Hilariona i Jeronima. Raspelo je slici dodao drugi nepotpisani umjetnik u istom stoljeću.

TRAUNREUT

Najjužnija HKM

Don Mladen
Mrakovčić

Najjužnija hrvatska katolička misija u Njemačkoj živo sudjeluje u pomaganju domovini. Njemački i hrvatski tamošnji vjernici dvaput su priredili dvojezične molitve za mir u Hrvatskoj: 23. studenog i 14. prosinca. Ophod je oba puta krenuo iz župne crkve u **Grabenstatu**. Vjernici su nosili baklje i molili krunu, a zatim imali službu riječi u kapeli Gospe Loretske u Marwangu. Ondje se nalazi i dom azilanata – onih što traže da ih Njemačka prihvati zato što su u domovini ugroženi – iz raznih krajeva bivše Jugoslavije, raznih vjeroispovijesti i nacionalnosti. Župa Grabenstat je za pedesetak njihove djece za svetog Nikolu pripremila priredbu s darovima.

U samom **Traunreutu** bila je zajednička misa s molitvama za mir u Hrvatskoj 21. prosinca. Predvodili su njemački župnik Otto Höher, hrvatski dušobrižnik Mladen Mrakovčić s umirovljenim starijim kolegom Antunom Mrakovčićem.

U **Grassau** je 18. prosinca održana „Božićna priredba” s podjelom božićnih darova za djecu Hrvata koji ondje rade i novih hrvatskih prognanika. Dio pripremljenih darova otpremljen je u Hrvatsku, također za izbjegličku djecu. U Traunreutu bila je 21. prosinca „Božićna priredba”. Prognanička djeca što borave u Salzburgu, njih 25-ero, izvela su mali program.

Ove godine na području cijele misije vrši se blagoslov kuća, a sve što se tom prilikom sakupi namijenjeno je gradnji crkve u Hrastovici nedaleko Petrinje. Dosad je sakupljeno više od 9 tisuća maraka.

Svećeniku krčke biskupije Mladenu Mrakovčiću, koji je u Traunreutu od 1. listopada prošle godine, to je prva služba u inozemnoj pastvi. Prije je župnikovao u Baški i u Šibeniku te je bio odgojitelj u Nadbiskupskom sjemeništu „Zmajević” u Zadru. Rođen je u Vrhu na Krku prije 33 godine, a već je sedmu godinu svećenik. ■

BAYREUTH

S Nijemcima složno

Njemačka rimokatolička župa „Unsere liebe Frau” pozvala je župljane da pomognu Hrvatskoj. Od 2. do 8. prosinca priredili su sakupljanje odjeće, hrane i lijekova. Stjepan Gavranović, koji je kao predstavnik inozemaca član župnog odbora te župe pozvao je u taj pothvat i hrvatske vjernike. Oni su uglavnom preuzeli prihvaćanje sakupljenih darova, njihovo razvrstavanje i pakiranje. Pripremili su više od 300 velikih kartonskih kutija. Darove su donijela i poduzeća, među njima osobito „Riedl”. Darovatelji žele da njihovi darovi, koliko je god moguće, dođu na ugrožena područja Vinkovaca ili Osijeka. Među svima koji su se zauzeli u primanju i pa-

I mali Filip pomaže

kiranju, posebno su se istakle obitelji Ferderber, Gavranović, Lukač, Mikić, Mišković i Petrović.

Pavao Mikić

DARMSTADT

Zbor iz Frankfurta

Zbor HKM Frankfurt je u nedjelju 8. prosinca – predvođen s. Pavlimirom i s novim dušobrižnikom o Leonom – po-

šao pjevati u Darmstadt gdje odnedavno župnikuje njihov prijašnji kapelan fra **Nediljko Bekan**. Pjevali su Peranovu misu i više skladbi. Djevojka izbjeglica iz Osijeka otpjevala je psalam. Fra Leon je u propovijedi povezoao nevolje Svete Obitelji s nevoljama suvremenih hrvatskih prognanika. Čuo se i molitveni spomen pokojnog profesora Mate Leščana, dugogodišnjeg voditelja frankfurtskog zbora. Program nakon mise obuhvatio je još tri skladbe. Pjesmu „Zemljo moja” djevojke odjevene u bojama hrvatske zastave popratile su ritmičkim pokretima. Zahvaljujući, fra Nediljko je pozvao goste da za Mali Uskrs ponovno gostuju u Darmstadtu. v.š.

NEUWIED

Hrvatski ranjenici u njemačkoj bolnici

Marijan iz Bogdanovaca i Stipo iz Nuštra – koji su spomenuti u prošlom broju u dopisu pod naslovom „Zapamtite Vukovar” – već su gotovo tri mjeseca smješteni u bolnici St. Elisabeth u Neuwiedu kod Koblenza. Došli su onamo iz Čakovca zahvaljujući zauzimanju dobrih Hrvata i Nijemaca. Za njima je u istu bolnicu došlo na besplatno liječenje više hrvatskih ranjenika ne samo iz Čakovca, nego i iz drugih gradova.

Zbog kraćenja teksta u prošlom broju nije bilo istaknuto to uspješno zauzimanje većeg broja ljudi za smještaj hrvatskih ranjenika u Njemačkoj. Također, nismo bili istaknuli da je pomoć

što su je u Čakovac bili odvezli supruzi Šebek – odjeća, hrana i zdravstvene potrepštine – najvećim dijelom bila prikupljena od HKM Wuppertal na poticaj dušobrižnika fra Ivana Vidovića. ■

KARLSRUHE

Živa svakodnevica

Sestra Daniela predala je dužnost Ivanu Bošnjaku, iz Aleksiuskapelle u Ettlingenu hrvatska je misa prešla u kapelu doma svetog Augustina u Eschöllbronner Strasse 78. Pitanje hrvatskog jezika za hrvatske đake u tom kraju veće je odavno rješavano znatno mirnije i djelotvornije nego na nekim drugim mjestima, a odsad to više nikome neće biti problem. Različita hrvatska društva i druge prijateljske ustanove skupljaju pomoć za ugroženu Hrvatsku i njezine prognanike. Hrvati i hrvatski prijatelji okupljaju se na predavanja i priredbe, krčki svećenik don Ivan Plješa ulazi u treće desetljeće svog djelovanja u Karlsruheu. U Caritasovu socijalnom uredu Blažena Vrtarić-Miletić i Renata Goman imaju pune ruke posla, jer od svakog hrvatskog djelatnika u ovo se doba traži da radi i ono što ne predviđa pravilnik o njegovu radnom mjestu.

O Bezgrešnom začecu ogranak HDZ-a sazvao je skup svih tamošnjih Hrvata za pomoć domovini. U velikoj Sängerkapelle

le u Knielingenu skup je otvorila Blažena Vrtarić-Miletić. Nastupili su hadezeovski djelatnici Kikić i Hosi, pjevale su djevojčice iz zbora hrvatske katoličke misije, a predavanje je održao sadašnji urednik „Žive zajednice“. Popodne velika misa kojom je ujedno slavljen Iseljenički dan održana je u crkvi St. Michael. Redovito puna Hrvata, bila je prepuna. Donijeli su iz Stuttgarta lik Gospe Hrvatskog Zavjeta i Višeslavov križ, pa su djevojke pod ravnanjem sestre Daniele održale recital „Tri lika naše Gospe“. Bila je to sažeta znakovna šetnja po domovinskom prostoru tragom hrvatskih marijanskih svetišta, i povijesni hod slijedom velikih uspomena.

Na Novu godinu nadužobrižnik fra Bernard Dukić predvodio je misu povodom oproštaja sa sestrom Danielom. Našli smo je u njejoj sobici. Dugo je bolovala, ali se to na njoj ne vidi. Počela je u Karlsruheu djelovati 29. veljače 1972. Radno mjesto joj je trajno bilo u Caritasu, a dobrovoljno je bila i pastoralna suradnica. Ne zna reći je li joj draža dobrotvornost u Caritasu ili vjeronauk i vođenje pjevanju u župi. Rođena je u Zlataru u Hrvatskom zagorju godine 1918. Prije dolaska u Karlsruhe djelovala je u Rimu. Na oproštajnom slavlju mladi su je ganuli prigodnim riječima i darovima.

Njezin nasljednik, diplomirani teolog Ivan Bošnjak, je zaposlen baš kao pastoralni referent. Tek mu je 31. godina. Završio je i srednju glazbenu školu. Dosad je služio u Villingenu, a izabran je i za predstavnika hrvatskih pastoralnih djelatnika u biskupiji Freiburg i Speyer. Svojedobno je s dr. Šolićem, koji je upravo izabran i posvećen za biskupa u Splitu, okupljao mlade kršćane u crkvi Svetoga Filipa. U Villingenu bio je i predsjednik vijeća stranaca. Smatra da pastoralni referent, odnosno laik u službi župnog pomoćnika, nije tek neki nadomjestak za kapelana, nego providnosna suvremena mogućnost povezivanja Crkve sa svijetom u životnoj svakodnevici, ali ne amaterski, nego na razini teološke stručnosti. Očito, živa Crkva, vjerna svojim korjenima, trajno pronalazi nova rješenja.

Voditelj hrvatske katoličke misije u Karlsruheu djeluje ondje od davne 1970. godine. Doimlje se kao tipični predstavnik otočkog kvarnerskog svećentva, onih glagoljaških intelektualaca trajno uronjenih u pučku svakodne-

s. Daniela
Juriša

vicu i jednako trajno zaneseni za evanđeoske ideale. Duhovito gorak i vedro podsmješljiv. U nedjelju Krštenja Isusova posljednji je put okupio šačicu vjernika u maloj kapeli svetog Aleksija kraj groblja u Ettlingenu gdje je mnogo godina svake nedjelje bila hrvatska misa. Bez grijanja, bez ikakvih pridruženih prostorija, doista hladno, ali grijalo se od natisnutih ljudi. No, već više tjedana ta se misa preselila u udobnu kapelu Caritasova doma svetoga Augustina. Ondje zatekosmo lijepi broj vjernika. Sviranje predvodi profesor glazbe Mirko Kraljević koji je kao učitelj u dopunskoj školi za naše đake vrlo uspješno provodio zamjenu tzv. srpsko-hrvatskog jezika čistim hrvatskim jezikom. Zahvaljujući njemu i župnikovoj razboritosti taj je proces u Karlsruheu tako mirnije i djelotvornije nego na mnogim mjestima.

Stigosmo još zaviriti u veliko skladište bivših francuskih vojarni gdje je gradska uprava dala prostor za sabiranje humanitarne pomoći za ugroženu Hrvatsku u organizaciji njemačko-hrvatskog društva. To društvo djeluje od lanjskoga svibnja sasvim u skladu s njemačkim zakonima. Dosadašnja pomoć, koja je uglavnom pošla preko Rijeke i Zagreba, vrijedi oko 900 tisuća maraka. Uglavnom dječja hrana, zdravstvene potrepštine, mnogo plastičnih folija za krovove i drugo. Među gotovo 400 članova društva polovica su Nijemci. Zatekosmo ondje u poslu vrijednog Livnjaka iz Zagreba Čolić-Tadića. Čekao je kamion koji će u Hrvatsku odvesti mnoštvo nakupljene hrane. Pomažu i mnoge njemačke obitelji i razne tvornice.

Kraljević svira a Bošnjak predvodi pjevanje

Nakon Mise u Ettlingenu u vratima don Ivan Plješa

STUTT GART

Slovenci i Hrvati zajedno

Slovenski i hrvatski katolici koji žive u Stuttgartu po prvi put su se zajedno okupili na euharistijskoj slavlje 22. prosinca u crkvi Sankt Eberhard. Predvodili su slavlje hrvatski i slovenski svećenici. Pred početak mise slovenski vjernici - u Stuttgartu živi oko 1800 Slovenaca - poslagali su pred oltar 144 paketa kao svoj dar hrvatskoj djeci koja su u domovini ostala bez doma. Redovito puna crkva ovaj je put bila još punija. Mnogi su morali prisluškivati iz crkvenoga predvorja. Okupljeni vjernici molili su i pjevali na oba jezika. Hrvatski dušobrižnik fra Marinko Vukman zahvalio je Slovenkama i Slovencima u ime Crkve u Hrvata za svu dosadašnju pomoć, solidarnost i velikodušnu ljubav. Slovenski dušobrižnik o. Turk je rekao kako još nikad nije govorio pred tolikim skupom vjernika. Dok je Biblija te nedjelje naviještala radost i veselje, o. Turk je upozorio kako ono što se u Hrvatskoj događa više pobuđuje na suze, ali je baš zato potrebno ovako se sastajati i uzajamno se tješiti, osobito djeci priuštiti barem malo radosti.

Iste nedjelje u gradu Fellbachu u dvorani Schwabenland održano je veliko slavlje svetoga Nikole u kome su glavnu riječ imala djeca. Sveti Nikola svojim je darovima obradovao 1600 djece hrvatskih iseljenika i prognanika. Prigodni program su s djecom pripremile časne sestre iz Misije i hrvatske učiteljice. Kroz program je uspješno vodio fra Petar - po prvi put u takvoj ulozi.

Okupljenu djecu obradovao je te večeri i poznati zagrebački glumac podrijetlom iz Šibenika, Špiro Guberina.

Brojna hrvatske djeca što otprije žive u Stuttgartu dobro su prihvatila također brojne male hrvatske prognanike, nastojeći im barem donekle nadoknaditi toplinu izgubljenih domova.

Uoči te nedjelje, u subotu 21. prosinca, u crkvi Sankt Eberhard bio je održan dobrotvorni koncert za djecu koja su pogođena ratom u Hrvatskoj. Koncert je potaknula stalna članica državne opere u Stuttgartu, Hrvatica Jasna Gerger. Nastupio je i Heinz Gerger, austrijanac koji također djeluje u toj državnoj operi. Na orguljama ih je vrhunski pratio Peter Lauterbach. Na kraju koncerta Jasna Gerger otpjevala je desetak hrvatskih božićnih pjesama kako ih je harmonizirao Franjo Dugan. Slušatelja je bilo oko 400, a za ugroženu djecu sabrano je oko 4000 maraka. **Ivan Ott**

I 15. siječnja, na dan kad su mnoge države priznale Republiku Hrvatsku i Republiku Sloveniju, na zahvalnom večernjem slavlju uz oltar su bile zastave hrvatska, slovenska i njemačka. Mnoštvo od oko sedam tisuća razdraganih Hrvata s brojnim slovenskim i njemačkim prijateljima prošlo je zatim sa zapaljenim svijećama od Schlossplatz do Marienplatz. Zacijelo, najbrojnija hrvatska proslava toga dana u Njemačkoj.

HANAU

Dokle će izdržati bez azila?

„Frankfurter Rundschau” u lokalnom prilogu od 19. prosinca na najistaknutijem mjestu donosi veliku fotografiju koja prikazuje brojne prognanike iz Hrvatske što ih je u svoj dom primio njihov rođak Mato Kevo. U dvosobnom stanu od svega 33 četvorna metra, živi sada deset osoba. Mato je u Njemačkoj radio 22 godine ali je već dvije godine bolestan te živi od socijalne pomoći. Njegova dva zeta bore se u redovima hrvatske vojske na vinkovačkom bojištu. Kćeri s malom djecom i zbog djece i zbog nepoznavanja jezika ne mogu se ovdje zaposliti. Jedna od njih rekla je novinaru kako im je doista neugodno biti na teret ocu koji ni sam nema novaca. Nalazeći se pred mnogim takvim slučajevima, tamošnji gradski službenici počinju upozoravati da se nevolje hrvatskih prognanika ne mogu na dulji rok rješavati velikodušnim žrtvovanjem njihovih srodnika koji su otprije u Njemačkoj. Ministarstvo unutrašnjih poslova donijelo je odluku da će svi hrvatski prognanici smjeti boraviti u Njemačkoj sve dok ne prestane rat u Hrvatskoj. Nitko ne zna koliko će to trajati. Zna se da hrvatski prognanici ne žele u Njemačkoj tražiti azil nego se žele vratiti u oslobođenu domovinu. Ipak, što nevolje dulje traju sve je veća opasnost da im sami Nijemci počnu nuditi traženje azila kao jedino moguće rješenje.

BIELEFELD

Pjesme i vezovi

U HKM Bielefeldu je 7. prosinca održan koncert na kome je nastupila glazbena skupina Karmen s pjevačicom Lili Karmen iz Zagreba. Pjevači su djeci podijelili i darove svetoga Nikole. U sklopu te priredbe ponuđeni su na prodaju ručni radovi. Sva dobit s te priredbe, uključivši i prodaju ručnih radova, poslana je za pomoć Hrvatskoj. Izradbu i prodaju ručnih radova potaknula je Dragica Jurinović koja je darovala i dio materijala za izradu tih radova. U izradbi je sudjelovala Matija Velić, a crteže na svili izradila je pastoralna suradnica Marica Mraz.

Ta naša misija ne posustaje u pomaganju ugrožene domovine. Samo kamionom koji je uoči Nikolinja vozio u Zagreb Dane Šimac, poslali su hrane, lijekova i raznih potrepština u vrijednosti od 150 tisuća maraka.

FREISING

„Ja sam znala da ćeš doći”

Na području HKM Freising koja obuhvaća Dachau, Neufahrn, Freising, Dorfen, Moosburg i Landshut, pomoć za žrtve rata u Hrvatskoj prikuplja se otkako je taj rat počeo. U dva navrata je hrvatskom Saboru predana svota od 35 120 njemačkih maraka; u srpnju su u Hrvatsku poslali dva a u kolovozu još pet automobila punih lijekova. U rujnu je dječja hrana i lijekovi u velikoj količini poslana Vukovaru, Otočcu i Novoj Gradiški. U listopadu je kamionima i automobilima takva pomoć pošla u Sinj, Vukovar i Novu Gradišku. I čak 25 tona odjeće, hrane, posteljine i drugih potrepština prognanicima u južnoj Mađarskoj. U studenom su dobrotvori iz Freisinga preko Zagreba dvaput poslali pomoć uglavnom za Vukovar i Sisak te odmah u prosincu za Kutinu. Sredinom prosinca su dušobrižnik fra Ante, pastoralni suradnik Ilija i za hrvatske prognanike posebno zauzeta gospođa Weise, s Brankom Lucićem, Marijom Ferenščak i Stankom Ivić došli u Zagreb s punim kamionom božićnih darova za prognanu djecu i starce u zagrebačkim hotelima i staračkim domovima. Susreli su se i s predsjednikom skupštine grada Zagreba. Početkom siječnja u suradnji s Domborg-gimnazijom pastoralni suradnik Ilija Čolić zajedno s profesorom Schnellom, mjesnim političarom Jungwirthom i građevinskim ravnateljem Kömpelom, odvezao je izdašnu pomoć u Kraljevicu, Lovran, Opatiju i Omišalj. O tome su 14. siječnja opširno pisale novine „Süddeutsche Zeitung”.

„Mala scena” iz Zagreba surađuje s više takvih pothvata HKM Freising, te je u tri navrata gostovala na području te misije s programima za djecu. Djelatnici Misije su za polnoćku pripremili uspjeti muzikal „Ja sam znala da ćeš doći” s hrvatskom djecom i mladima.

A.M.

FULDA – HANAU

Puni tegljači ljubavi

Hrvatski katolički vjernici s područja te misije svoje darove ugroženoj domovini ne mjere više ni markama ni tonama nego punim kamionima tegljačima (šleperima). U Fuldi u prostorijama Caritasa već četiri mjeseca četrdesetak Hrvata pod vodstvom socijalnog radnika

slaže i pakira darove. Tako su već uložili oko tisuću radnih sati. Skladište su im ustupili njemački franjevci. Dva mala kamiona i tri kombija stalno su u pokretu. Vrijednost darova računa preko 230 tisuća maraka, a ono što je preko patra Dominika stiglo iz Blankenaua vrijedi

još oko 100 tisuća. Kamioni tegljači odvezli su darove u Punit na Krku, Osijek, Lipovljane i drugdje. Varaždinska bolnica dobila je posebni uređaj: ultraschall-sondu. Pred Božić bilo je zastoja u otpremi zbog pomanjkanja raspoloživih kamiona. Djelatnici te hrvatske pomoći u Fuldi primjećuju da cijeli posao s domovinske strane nije najbolje povezan ni usklađen.

Misija Hanau, kad je riječ o pomoći ugroženoj Hrvatskoj, uspješno surađuje s misijom Offenbach, pa se dugo nije zasebno isticala. Ipak je 11. prosinca Caritasu u Rijeci i njegovoj podružnici Tršće-Gerovo sama uputila tegljač s 20 tona različite robe. Maloj misiji u prikupljanju te dobrotvorne pomoći pomažu brojni njemački prijatelji do kojih je poziv za pomoć dopro preko mjesnih novina. U popunu dobrotvornog konvoja tegljača ovaj je put uskočila i misija Aschaffenburg koju vodi zagrebački svećenik Ivan Levak.

Na blagdan Bezgrešne u misijskoj zajednici Hanau priređeno je nikolinsko i predbožićno slavlje. Obdarena su i brojna prognanička djeca. I za Caritas u Zagrebu sakupljeno je 3600 DEM. U misiji se također stvara „Klub tisuću (ljudi) po tisuću (maraka) i, reklo bi se, da će imati uspjeha. Odmah iza Nove godine spremljen je za domovinu još jedan tegljač od 20 tona.

Posebnu skrb naših vjernika s toga područja privukao je teško ranjeni hrvatski borac Anton Mišić na Uni-klinici u Marburgu. S područja misije Hanau znatnu pomoć šalju i vjernici pojedinci: Luka Vuko, Blago Pehar u više navrata za Caritas u Davoru, Jura Oremuš za Crveni križ u Donjoj Stubici, obitelj Rogić za Otočac i Liku...

o. M. K.

U Hanau i Marburgu provedena je posebna akcija solidarnosti u kojoj je bilo sabrano 22 232,56 DM. Cijela je svota upućena potrebnima u Hrvatskoj preko mons. Vladimira Stankovića i preko „Glasa Koncila”.

PROMJENA ADRESE

Hrvatska katolička misija **Freudenstadt/Wildberg** promijenila je svoje sjedište. Nova adresa i telefon glase: **Inselstr. 1, 7270 Nagold,**

Telefon 074 52/6 1118.

Putošitnica

Ispričavamo se čitateljima što ovaj završetak donosimo tek sada, a ne u broju 11. prošle godine.

Hrvatskim misijama u pohode (Rwanda-Zair) (VI.)

Večer, noć i odlazak

S fra Stojanom sam otrčao od „kraljevskih dvora“ do u Luhwinju. Dugo su nas pratila djeca sretna što su nam pokazala najkraći put. Večer je iskorištena za susret u bratskom razgovoru i kad je ponestalo razgovora i kad su se sestre povukle na počinak, braća nisu potrošila svu radost susreta: još za dugo igrala su briškule i budila stare uspomene. U jutarnjem slavlju posebno je pohvaljena svjedočka revnost naših misionara i misionarki. Ponijeli smo svu njihovu poštu, a njih ostavili kako gledaju za nama suznog pogleda.

Kod Muheše

Ići posjetiti gorile u prirodi, tek sada vidim da nije jednostavna stvar. Podranili smo prema parku Kahuzi gdje žive gorile. Nisam očekivao svečani ulaz u park, ali nisam ni onako skupu ulaznicu za nas koji nemamo boravka u Zairu. To je najskuplja ulaznica koju sam platio u svom životu.

Dodijelili su nam jednog učitelja kao vodiča i dvojicu domorodaca iz plemena Bušana da nas povedu do gorilina prebivališta i da ih vidimo. Vodič je lijepo objasnio da je obitelj Muheše koju ćemo posjetiti dvadestčetveročlana i da je to jedna od pet gorilskih obitelji koja je priučena na posjetioce.

Vodič i jedan domorodac stali su na čelo naše kolone od osam članova sestara i braće u misijama i nas dvoje gostiju, a jedan je domorodac stao na začelje. Sve oružje osim fotoaparata bila su dva sječiva u slabašnim rukama domorodaca. Kolona je krenula kroz čajna polja odlučno prema brlogu gorila. Vladała je tišina i neka omarina. Ne znam što je vladalo u glavama, ali se vidio izvjesni strah od susreta s tom grdosijom među majmunima (Muhešu je težak, rečeno nam je, oko 300 kg.). Zastali smo pred samim ulazom u visoku šikaru. Čuvari su otišli ispitati gdje su otprilike. Tamo prema šumi čula se lomljava: ili majmuni ručavaju ili se igraju. Kad se prolomio jedan krik iz šikare, svima nam je zastao dah. Srce je počelo udarati jače. Vodiči su nam dali znak da polako krećemo za njima. Prosijećaju šikaru vrlo oprezno i cijeli su se pretvorili u uho i oko. Usmjerali su se prema jednom ovećem grmu i puni opreza polako se javljali mljackajući jezikom i tukući se rukom po prsima.

Kad sve osim srca stane, prolomi se jedna grana u onom žbunju gdje su očekivali da sjedi gazda. Vodič je šapnuo da je dobro, jer nas prima, pa je počeo jesti. Opreno smo se pomakli malo bliže, a najedamput urlik i skok iz hladovine na čistac. Gorila kao lav pred nama na tri metra i ponosno stoji i gleda svakoga u oči. Ovdje nikoga nisam vidio

hrabra. Nakon nekoliko časaka i naš je grč straha prošao i počeli smo „škljocati“ aparatima da ga imamo u originalu i u njegovu divnom ambijentu. Hrabriji su se pomakli malo naprijed da s njim budu na slici. Još jedan munjeviti skok i već je ležao na leđima u drugoj hladovini i vrlo vješto ljuštio lišće i bacao u usta kao u bezdan.

Ostavili smo majmune u njihovu miru, koji sve manje i manje imaju, a mi smo krenuli u hladovinu da izmijenimo dojmove o strahu i da se pogostimo nakon trudna hodanja.

Samostani mladosti

Na povratku smo posjetili dva samostana sestara domorotki. Život je u njima veoma bujan i mlad. Naši misionari kažu da su one već stale na vlastite noge. Dao Bog te bile ovom svijetu što su naši samostani bili našem svijetu, izvorišta kulture i dobra. U samostanima smo se osvežili vedrinom duha mladih redovnica, hladnim pićem i sladoledom.

Kupovina

Opet smo u Bukavi. Misionarima treba kupiti mnogo potrepština. Landrover se polako puni. Ni za što gotovo ne treba ići u trgovinu. Čim smo stali, mnoštvo preprodavača je bilo oko vozila i nitko ne zna zašto tolika tiska. Čim misionari reknu što im treba, već se to dojavljuje i odmah idu nosači i problem je koga odbiti. Za vrlo kratko vrijeme sve je bilo u vozilu: brašno, sol, voće, brave, lijekovi, kruh, piće i sve što misijama treba. Sve se može doživjeti u ovoj nevjerovatnoj trgovačkoj gužvi.

Slijepci

Ostavili smo Zair, ostavili naše fratre, ostavili naše sestre, ostavili smo neurednu zemlju,

ostavili smo darovatelje veselja pune sjetne, braću i sestre zagledane za nama. Sretan im ostanak. U Rwandi smo odmah nalijevali gorivo. Čin vozilo stane na crpki, pozdravi te slijepac s ispruženom rukom. Ima ih samih, a ima ih i s mladim vodičima koji za njih gledaju tko je i gdje na crpku došao.

Biskup u našoj misiji

Na nedjelju našeg oproštaja s Afrikom, slučaj je htio da nas je i nadbiskup Kigalija Vincent Nsengiyumva obdario posjetom. Kako je ratno stanje i napetost između plemena, tako on osobno obilazi župe i hrabri narod i potiče na mir. Mirko mi je ukratko rekao njegovu propovijed: kako je nedjelja Kristova krštenja, on se krstio za naš mir između nas i neba, taj mir treba čuvati u srcu, a onda i u odnosu s drugim...

Nadbiskup jako cijeni naše misionare i naše sestre. Oduševljeno je svijet klicao na njegovu riječ: „Sretan sam među ovom dvojicom velikih (on je malena stasa) Hrvata što nam ih je Bog dao.“

Ostao je s nama na ručku i ispričavao se što pometa naš oproštaj. Sa svima se tako srdačno oprostio kao da svi idemo iz Afrike.

Zbogom barikade

Sve smo barikade prošli, i one ratne i one sigurnosne, i pošli prema bijeloj grdosiji koja će nas vratiti onamo odakle smo i doletjeli. Mirko, Marko, Mile, Ivan i Sebo ostadoše u svojoj stvarnosti, a mi poletjesmo ususret noći i nismo više vidjeli dana do Brüssela. Mala panika pri samom uzlijetanju, jer je pukla jedna neonska žarulja iznad našeg sjedala, koja nas je malko i prepala, ali, Bogu hvala, sve je prošlo u redu. Samo je trebalo malo flastera jednoj čelavoj glavi da stane krv. Za pretrpljeni strah dobili smo čašu pjenušavog vina, kao ljudski znak suosjećanja s nama.

Vratismo se

Hvala Bogu što se vraćamo, čovjeku je uvijek ići, ali i vratiti se. Naši misionari ne misle na povratak, oni misle na ostanak sa svojim vjernicima koje pritišće mnogovrsno zlo. Kako ga umanjiti barem malo? Isplatio se ići. Isplatio se trošak radi onako željkovanih dočeka, radi doživljenih susreta, radi iskrenih rastanaka, radi prave radosti predanja za radosnoglasnika, radi žrtve i radi slave koju po njima steče hrvatska Crkva.

SVRŠETAK

Fra Tihomir Grgal

Piše Ivo Hladek

Boca hrvatskoga vina

„Evo crne greške mogej čače!”, reče fra Jure pa primi od fra Stipana kao oproštajni dar bocu vina s etiketom ukrašenom s natpisom „Hrvatske staze” i s pet grbova.

„Ti se sičaš, Paviću, onog crnog, žestokog vina mog oca u Vodicama?”, pa digne flašu pred naočale. „Al’ sanjam li, il’ tu zbilja na švapskom vinu blješti rvacki grb? Jesu li nas Nimci ipak priznali? Vavik smo za nji i Europu nosili kosti na pijacu!”

Kako njihov „fratarski biskup” fra Bernardo i drugi bezbrojni misionari, tako je i fra Stipan trećinu života pečalbio u Mainzu uz naše ljude u tuđini. Davno prije nego su socijalistički konzulati otkrili kako bi s novoizdavanim putnicama izvukli što više kapitalističkih maraka iz radničkih žuljeva, fratri su se mučili za čistačice, fabrikaše i bauštelce, pa se onda, evo, kao fra Stipan, iznemogli i ostarjeli, iza teškog kuluka vraćaju u razorenu domovinu. Al’ osim fratara, bilo je ovdje i drugih svećenike: isusovaca, dominikanaca, salezijanaca i petrovaca” a svi su se držali one Strossmayrove: „Svećenik je kao Samaritanac koji rane naroda svoga uljem i vinom oprati i vidati mora”.

„Evala, Stipane, baš ti fala za ovu lipu bocu vina, Rvacke staze! Moram je dobro sakrit od gvardijana, on voli samo kiselu vodu. Al’ otklen ti to rvacko vino?”

Fra Stipan, godinama misionar u Mainzu, čudi se: „Ma kako rvacko vino, to je čisto švapsko vino iz Rheinhessena! Da’ mi ga Jozo iz Neustadta, ono raste već stoljećima doli na francuskoj granici, a zovu ga ‚Lachener Kroatentpfad’. Rvacko ime ovog vina je jedina uspomena naše po Europi prolivene krvi. Nimei nusu boljeg pamćenja neg Merikanei pram Dubrovniku!”

Dok gosti čekaju na večeru pa nazdravljaju ko šljivom, ko vinom il’ poput

gvardijana mineralkom, oprezno se približi mladi fra Blaško:

„To nikako ne razumim, Stipane, oprosti, malo si me smeja. Šta ima ovo vino zajedničkog s Dubrovnikom i Merikom?”

Fra Jure ga samilosno pogleda: „Brate moj, čini se, za te vridi ona rič fra Mate iz Zaostroga: ‚Učenost i mudrost progone me cili život, al’ ja sam vavik bija brži.’ Na ovom švapskom vinu stoji ‚Kroatentpfad, to će reći ‚Rvacka staza’. Gle ovi pet grbova na etiketi boce: Crveno-bilo šaovsko polje za cili Rvacku. Gor ulivo tri okrunjene lavovske glave za našu Dalmaciju...”

„Lavske glave!”, posprdno će osiječki isusovac pater Jakob, „odkad su Dalmatinci lavovi? Tri lisice bi vam bolje u grb pasale!”

„Ne brine se ora’ kad vrana grakče”, odvrati fra Jure pa mirno nastavi: „Dalje je bosanski grb, ruka s mačem. Udesno doli ercegovačka divokoz, a gor desno Slavonija sa zlatnom zvizdom i kunom u bigu – baš ka vi Slavonci kad bižati triba!”

Fra Blaško se nasmije:

„Evala, fra Jure, baš si ježuitu dobro odbrusija! Al’ šta bi ono s Dubrovnikom?”

„Di si, brate, kupija svoj fireršajn?”, skoči fra Juri u pomoć ‚biskup’ Bernardo, diplomatski smiješak na licu.

„A di neg u Zmijavcima”, čudi se fra Blaško, „di sam deset lita radija ka samostalni župnik, a ne ovdje ka bidni kapelan!”

„Smiri se, Blaško!”, govori fra Bernardo, „kad se ono pri 200 i više godina Amerika odcipila od engleskog kralja, prvi su bili baš gospari iz dubrovačke republike, koji su diplomatskim putem priznali Ameriku kao slobodnu državu.”

Misnici sjednu u krug oko stola, fra Bernardo rekne kratku molitvu, pa svi udare žlicom po juhi. Fra Jure stavi oprezno „Hrvatsku stazu” preda se.

Kod mesa upita fra Blaško:

„Veliš, Jure, to vino s našim grbom zbilja nosi naslov ‚Rvacke staze’? Nema šta, Švabi nas ipak poštuju!”

Fra Jure drži čvrsto svoju bocu vina pa će strpljivo:

„E muhe, muhe, one se ne daju lako ufatit, reče starica kad nešto ne razumi. Ne časte današnji Nimci tebe, Blaško, il’ Tuđmana! Već pri trista lita je neki bidni vincilir nazva svoj vinograd na brežuljku ‚Lachener Kroatentpfad’. Jesi li u

Zmijavcima čuja bar za Trenkove pandure?”

Sve više smeten od tolike učenosti, Blaško muca:

„Veliš, panduri? To su nekoč bili ka žandari, Crnogorci, što li?”

„Bravo, sinko! Samo što su panduri 17. stoljeća bili Rvati a ne Crnogorci – ovi zato danas jurišaju, ka nekoč Turci, na nenaoružanu rvacku raju. Pod baronom Eltz iz Vukovara, pod grofom Odeschalchi iz Iloka il’ stari Valpovčani pod Pejačevićem, sijali su Rvati po Njemačkoj, Švedskoj, Češkoj il’ Francuskoj za tuđu politiku svoje kosti, pa tako valjda i po onim brežuljcima Rheinhesena, ondje na francuskoj granici.”

„Pa ipak je od nji pošteno...” počne fra Blaško.

„Tako je to, daklin, bilo s Rvatima, s Dubrovnikom i Merikom!”, snebiva se fra Blaško. „Ko bi reka, da smo već od starine čuveni ratnici i diplomati?”

„Diplomati su bili Dubrivčani”, strpljivo tumači fra Jure, „dok im Napoleon ni’ oko 1800. godine ukra’ slobodarska prava i cili republiku, ka šta nam danas Srbija krađe našu rvacku državu! Kadgod je Austrougarska il’ Njemačka zatrila odvažni vojnika, nazvali b nas svojim saveznicima, al’ iza rata nas prepustili Mađarima il, evo, Jugoslaviji”.

Kad mu istom sve sad postalo jasno, fra Blaško se snebiva: „A sad, premda je dugo valjalo čekati, Nijemci su nam najviše pomogli. Papa se opošteni i svom snagom upro nama u korist. Ipak su shvatili što mi Hrvati valjamo.”

Fra Jure ga, premda i sam radostan, ipak malo otriježnjuje: „Nismo ni mi Rvati baš puno bolji od drugi nacija. Sli dili smo – ne svi, ali mnogi – ka’ lovački pas Austriji, ponizivali se prid kraljem Aleksandrom, pljeskali smo Paveliću, ljubili skute debelom maršalu iz Kumrova i ponizno klečali pred komunističkim ikonama, a kad nas, evo, moderni osmanlije udariše po šiji, samo što ne zakukasmo da je sloboda preskupa.”

Na rastanku raširi fra Stipan ruke prema braći koja ostaju u mirnoj i sitoj Njemačkoj: „Gle kako je dobro i milo ka’ braća zajedno živi! Al’ ja, evo, odo u Sinj!”

„Stoj, Stipane!” vikne fra Jure za njim, „ponesi ovu bocu ‚Rvacke staze’, nek cila Dalmacija vidi da nas je Europa bar na boci vina priznavala ka narod i prije neg nas je ka državu priznala!”

RADOSNI I TUŽNI DOGAĐAJI U OBITELJIMA

Rođenje i krštenje radosni su događaji za obitelj, za domovinu i za Crkvu. Objavljujemo imena novorođene i krštene djece hrvatskih obitelji u Njemačkoj. Tko god želi takvom viješću preko „Žive zajednice“ obradovati rodbinu prijatelje i znance širom svijeta može nam poslati podatke bilo preko svećenika krstitelja, bilo izravno.

Molimo svećenike da roditelje novokrštenih upozore na tu mogućnost te da

nas odmah izvijeste. Osnovnu kratku vijest o događaju objavljujemo besplatno. Tko želi proširenu obavijest s fotografijom treba također preko misije ili izravno dostaviti fotografiju, tekst i prilog za tiskarske troškove 50,- DM.

Pod istim uvjetima objavljujemo i podatke o vjenčanjima i sprovodima. Tko želi objaviti vijest o zlatnom ili srebrnom priru za vijest bez slike uplaćuje 20,- DM a sa fotografijom 50,- DM.

Kršteni

Ana Adamović, kći Ilije i Slave rođ. Ivanković, rođena 31.8.1991. krštena 11.1.1992. – HKM Reutlingen.

Katja Bandić, kći Marka i Mare rođ. Šekerija, rođena 20.9.1991., krštena 29.12.1991. – HKM Bochum.

Nancy Barišić, kći Velimira i Angele rođ. Haller, rođena 18.5.1991. krštena 28.12.1991. – HKM Hamburg.

Sven Barišić, sin Willia Grabietz i Angele rođ. Haller, rođen 18.3.1985., kršten 28.12.1991. – HKM Hamburg.

Antonija Bebić, kći Marijana i Mare rođ. Bosankić, rođ. 12.10.1991., krštena 28.12.1991. – HKM Hamburg.

Ivana Blaževac, kći Ivana i Ljerke rođ. Đerek, rođena 7.10.1991., krštena 29.11.1991. – HKM Göttingen.

Ivan-Ante Bodrožić, rođen 26.11.1991. u Bietigheimu, kršten 22.12.1991. – HKM Ludwigsburg.

Diana Čop, kći Branislava i Kate rođ. Radoš, rođena 6.6.1991., krštena 15.12.1991. – HKM Reutlingen.

Robert Dubravac, sin Zorana i Marte rođ. Spajić, rođen 27.9.1991., kršten 14.12.1991. – HKM Hamburg.

Ivana Đidara, kći Ivana i Marije rođ. Tomić, rođena 18.11.1991., krštena 14.12.1991. – HKM Hamburg.

Domagoj Đukić, sin Antuna i Franke rođ. Vrkašević, rođen 16.11.1991., kršten 7.12.1991. – HKM Hamburg.

Ivona Felja, kći Marijana i Danijele rođ. Takač, rođena 2.11.1991., krštena 22.12.1991. – HKM Offenbach.

Ivana Gašparić, kći Ivana i Tatjane rođ. Kardoš, rođena 29.10.1991., krštena 22.12.1991. – HKM Offenbach.

Helena Hren, kći Spomenka i Ike rođ. Tomić, rođena 5.11.1991., krštena 4.1.1992. – HKM Waiblingen.

Alois Gabriel Huljak, sin Zlatka i Višnje rođ. Zalović, rođen 30.8.1991., kršten 29.12.1991. – HKM Traunreut.

Martina Ilić, kći Željka i Albine rođ. Hađinac, rođena 14.8.1991., krštena 1.12.1991. – HKM Esslingen.

Janko Željko Ivančević, sin Velimira i Birgit rođ. Stüwe, rođen 8.3.1991., kršten 28.12.1991. – HKM Göttingen.

Natalija Ivandić, kći Šime i Else rođ. Atljija, rođena 24.9.1991., krštena 7.12.1991. – HKM Göttingen.

Michaela Jelica, rođena 20.11.1991. u Ludwigsburgu, krštena 12.1.1992. – HKM Ludwigsburg.

Ivan Jokić, sin Marka i Anđelke r. Kevo, rođen 25.11.1991., kršten 29.12.1991. – HKM Offenbach.

Julija Kelava, kći Ivice i Mirjane rođ. Pauković, rođena 15.8.1991., krštena 29.12.1991. – HKM Waiblingen.

Tonio Krämer, sin Joachima i Dubravke rođ. Dalfogo, rođen 8.5.1990., kršten 11.1.1992. – HKM Bochum.

Tomislav Kurbaša, sin Branka i Ankice rođ. Seremet, rođen 18.11.1991., kršten 15.12.1991. – HKM Offenbach.

Stefan Marjanović, sin Zorana i Kate rođ. Smoljan, rođen 31.10.1991., kršten 28.12.1991. – HKM Waiblingen.

Stjepan Marjanović, sin Nikole i Marijane rođ. Pozmić, rođen 8.9.1991., kršten 7.12.1991. – HKM Esslingen.

Slavko Robert Maroš, sin Mirka i Danice rođ. Vuletić, rođen 16.8.1991., kršten 15.12.1991. – HKM Bielefeld.

Dejan Velimir Nikolić, sin Dragiše i Stankuce rođ. Kračunović, rođen 15.9.1980., kršten 28.12.1991. – HKM Hamburg.

Deni Nikolić, sin Večeslava i Jadranke rođ. Strukić, rođen 24.11.1991., kršten 11.1.1992. – HKM Reutlingen.

Vedran Polenus, sin Marijana i Lidije rođ. Bulić, rođen 12.9.1991., kršten 22.12.1991. – HKM Göppingen.

Dejan Pejanić, sin Mate i Gordane rođ. Lovrić, rođen 15.5.1991., kršten 6.12.1991. – HKM Bamberg.

Siniša Plevnik, sin Stjepana i Jadranke rođ. Herceg, rođen 7.7.1991., kršten 8.12.1991. – HKM Offenbach.

Lucia Punda, kći Ivice i Ivanke rođ. Džaja, rođena 28.11.1991., krštena 26.12.1991. – HKM Bielefeld.

Martina Lucija Radman, kći Dubravka i Bojane rođ. Vukelić, rođena 3.4.1982., krštena 22.12.1991. – HKM Traunreut.

Gregor Romano Rončević, sin Desmira i Anette-Katharine rođ. Mrkić, rođen 2.11.1991., kršten 29.12.1991. – HKM Regensburg.

Luka Skelin, sin dr. Mile i Marije rođ. Miliša, rođen 30.6.1991., kršten 8.12.1991. – HKM Gaggenau-Rastatt.

Petar Skelin, sin dr. Mile i Marije rođ. Miliša, rođen 30.6.1991., kršten 8.12.1991. – HKM Gaggenau-Rastatt.

David Šegmanović, sin Blaženka i Mojce rođ. Rupar, rođen 8.6.1991., kršten 16.11.1991. – HKM Göttingen.

Nikola Šilić, sin Ivice i Žane rođ. Primorac, rođen 17.9.1991., kršten 11.1.1992. – HKM Reutlingen.

Klaudia-Ana-Margita Šutina, kći Josipa i Renate rođ. Gajer, rođena 17.12.1991., krštena 25.1.1992. – HKM Balingen.

Mario Tomašević, sin Gorana i Marije rođ. Marić, rođen 15.10.1991., kršten 21.12.1991. – HKM Reutlingen.

Ivan Turudić, sin Stjepana i Marice rođ. Grgić, rođen 2.11.1991., kršten 21.12.1991. – HKM Göttingen.

Hrvoje Vučić, sin Ljubomira i Ružice rođ. Šarić, rođen 23. 10. 1991., kršten 11. 1. 1992. - HKM Reutlingen.

Martina Vuletić, kći Vida i Marte rođ. Šarić, rođena 11. 11. 1991., krštena 29. 12. 1991. - HKM Göppingen.

Niko Zavišić, sin Željka i Mire rođ. Martinović, rođen 23. 10. 1991., kršten 5. 1. 1992. - HKM Esslingen.

Danijel Rušnjak, sin Zlatka i Stojke rođ. Mihalik, rođen 24. 12. 1990., kršten 30. 6. 1991. - HKM Pforzheim.

Hrvoje Vučić, sin Ljubomira i Ružice rođ. Šarić, rođen 23. 10. 1991., kršten 11. 1. 1992. - HKM Reutlingen.

Martina Vuletić, kći Vida i Marte rođ. Šarić, rođena 11. 11. 1991., krštena 29. 12. 1991. - HKM Göppingen.

Niko Zavišić, sin Željka i Mire rođ. Martinović, rođen 23. 10. 1991., kršten 5. 1. 1992. - HKM Esslingen.

Vjenčani

Zvonimir Jakšić i Monika Mesaroš, vjenčani 7. 12. 1991. u Hechingenu - HKM Balingen.

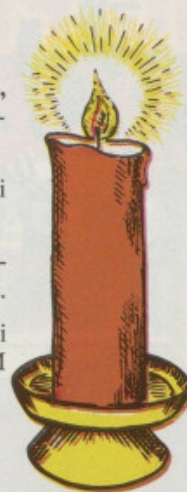
Velimir Barišić i Angela Haller, vjenčani 28. 12. 1991. - HKM Hamburg.

Slavko Marković i Suzana Pejić, vjenčani 3. 1. 1992. - HKM Gaggenau-Rastatt.

Zlatko Zlatar i Marija Balaško, vjenčani 4. 1. 1992. u Velikom Bukovcu - HKM Traunreut.

Umrli

Mara Andrijanić, rodnom iz Tomislavgrada, rođena 1944., umrla 20. 12. 1991., pokopana 23. 12. u Meßstettenu - HKM Balingen;

Eva Jemrić, rođena 1939. u Lipovcu, umrla 30. 11. 1991., pokopana u Poljanicama, zbog rata u Domovini nije mogla biti pokopana u rodnom mjestu. - HKM Waiblingen;

Barbara Kolić, preminula u 79. godini života, pokopana 4. 12. 1991. zbog rata u Hamelnu. - HKM Hameln;

Elisabeth Margold umrla 26. 12. 1991. - HKM Essen;

Vlado Ševčešin, rodnom iz Hrv. zagorja, umro na Novu Godinu 1992., pokopan 3. 1. 1992. u Velikoj Kopanici - HKM Balingen;

Ana Šimunjak, umrla 30. 12. 1991., pokopana u Esslingenu - HKM Esslingen.

NAGRAĐA KRIŽALJKA

Rješenje sa svojom adresom pošaljite Uredništvu najkasnije do 5. veljače!

služit, poslužiti	izgrađiva- nje i ure- đivanje gradova	tiaka, rabota	prazitelj Italije	blebeta- nje, brb- ljarija (čakule)	Norveška	vlast male skupine	hrvatski grad- heroj	ravnatelj inozemne pastve, Vladimir	rimski filozof, Tit Luk- recije	stara mjera za tekućine
naddušo- briznik za Njemačku, Bernard				teško napadani hrv. grad kalj						
izvor, vrela						pajac pregled bolesnika pipanjem				
predsjednik vijeća BK za hrv. migraciju				skitnica, pustolov (španj.) nikal						
franc. muško ime, (Rudolf)				poriv, impuls oluk (mn.)					volt m. ime, Aleksan- dar	
tinta (engl.)			vrsta bijelog vina m lj							vrsta tis- karskih slova, kurziv
osebna zamje- nica		susjedna slova muza poezije		praro- ditelj numero						crtež, risarja
Hrvati izvan Domovi- ne										dio cjeline
Turska			brkovi, biato, glib				Italija		biljka mes- natih listova Inter-News Service	riječne nimfe
dopusni veznik										
kratica za dominikanski red				susjedna slova Indij			izrađivač čillima nogomet- ni klub			
rim. car, 1. st. prije Krista (August)								ni u koje vrijeme Austrija		
ž. ime, Paula (ital.)						filmski dubler za opasne scene				

U Maastrichtu 9. prosinca 1991. samo je mali dio hrvatskih demonstranata smio proći ulicama grada. Sudjelovali su i Albanci sa svojom zastavom.

Prvi put poslije 90 godina

Vladimir Anić Rječnik Hrvatskoga jezika

Rječnik sadržava više od 60 000 jedinica: oko 35 000 osnovnih natuknica i gotovo isto toliko izvedenih, što ga svrstava u red rječnika srednje veličine. Riječi su precizno definirane ili opisane te popraćene primjerima iz svakodnevne upotrebe. Obilježeni su naglasci, dani gramatički podaci, kulturni slojevi u jeziku i bogata frazeologija. *Rječnik hrvatskoga jezika* prvo je cjelovito djelo te vrste nakon Broz-Ivekovićeve rječnika s početka stoljeća. Riječ je o nezaobilaznom priručniku: od korisnika školske do onih pozne dobi.

Rječnik se odlikuje prvorazrednim uvezom i opremom, format mu je 16,5 x 24 cm, opseg 888 stranica. Cijena 80 DM. Plaćanje pouzecom. Narudžbenice s podacima naručitelja možete poslati na adresu:

Herr Drago Penić-Bernhard
Hauptstr. 102, tel. 062/23 5199
6901 Gaiberg

Es ist herzerreißend, mitansehen zu müssen, wie grenzenloses Leid über die fast wehrlose Nation Kroatien gebracht wird. Mindestens 20.000, aber wahrscheinlich weitaus mehr Menschen, darunter viele Alte, Kranke und Kinder, haben schon den Tod gefunden. 350.000 Menschen haben alles verloren und sind auf der Flucht, es steht ihnen ein bitterer Winter bevor. 150.000 Menschen sind seit Wochen eingekesselt, ohne Nahrungsmittel und Medizin, einem gnadenlosen Bombardement ausgesetzt. Viele Priester und Nonnen wurden gefoltert und getötet.

Es ist aber nicht weniger herzerreißend, mitansehen zu müssen, wie korrupt oder gleichgültig die Politiker des Westens sind und wie gefühlsmäßig abgestorben und uninteressiert der größere Teil der Bevölkerung ist. Wenn ein Völkermord von solchem Ausmaß mitten in Europa stattfinden kann, ohne daß die Menschen reagieren, dann sind wir moralisch bankrott.

(Aus einer Proklamation des Schiller-Instituts, Laatzen)

ŽIVA ZAJEDNICA

Herausgeber:

**Kroatisches Oberseelsorgeamt
in Deutschland** · 6000 Frankfurt a. M. 50
An den Drei Steinen 42 · Tel. (069) 54 10 46

Verantwortlich: Pater Bernardo Dukić

Redakteur: Msgr. Ante Živko Kustić

Redaktionsrat: Ivo Hladek, p. Mato Kljajić,
Stanka Vidačković, Ivek
Milčec, p. Stjepan Males,
Jura Planinc, Ivan Bošnjak,
Maja Runje, Ana Radoš

Layout: Ljubica Markovica

Jahresbezugspreis: DM 20,- + poštarina

Bankverbindung: Konto Nr. 129072 bei der
Stadtparkasse Frankfurt (BLZ 500 50102)

Satz: Fotosatz Service Bauriedl

Druck: Scholl + Klug Druckerei GmbH
6082 Mörfelden-Walldorf 1

Postvertriebsstück · D2384E · Gebühr bezahlt:

**STOP THE WAR
in CROATIA**

Scholl + Klug Druckerei GmbH · 6082 Mörfelden-Walldorf